

ala yekûtê

Sayı (Hejmar) : 8 Şubat-Mart (Sebat-Adar) 1989

Fıyatı (Biha) : 3 DM.

BAĞIMSIZ BİRLEŞİK DEMOKRATİK KÜRDİSTAN VE SOSYALİZM İÇİN

HALEPÇE ve NEWROZ

İÇİNDEKİLER

Örgütlenme Sorunu Üzerine	s.4
Biz Neyiz ?	s.10
Bir Yenilginin Anatomisi	s.11
Türkiyeli Sol Hareketlerin çıkmazı	
"Kürdistan Öcüsü ?	s.14
Güney Kürdistan'daki Mücadelenin	
Dünü ve Bugünü	s.15
Konvesyonel Silahlanma ve	
Kürdistan	s.20
Jön Türkler ve Kürdistan	s.21

İnsanlık tarihi bir Hiroşima daha yaşadı. Bütün acılarıyla bütün vahşetleriye, bütün etkileriyle bu mezalimi bu kez Kürdistan toprakları yaşadı. Bütün bir sömürgeci barbarlık yetmiyormuş gibi, bir dönemlerin uygarlık beşiği Kürdistan bu korkunç vahşetin acılarıyla karşı karşıya bırakıldı. Bir dönemler Kürdistan tarihinde başkent olan Süleymaniye yakınlarındaki Halepçe şehri, bir Hiroşima gibi, bir Guernika gibi ortadan kaldırıldı. Hemde daha öncekilerinde olduğu gibi havadan yağdırılan bombalarla ; ama daha öncelerden çok daha farklı olarak bu kez kimyasal zehirli bombalarla... Halepçe Kal-

tlıamı sadece Kürdistan'ı değil dünyayı sarstı. Katliam o derece korkunç, o derece vahşet dolu ki beyinleri durduruyor. O kadar dehşet verici ki, insanlığın geleceğini tehdit eden tehlikelerin sinyalini veriyor. Katliamı gerçekleştiren sömürgeci faşist Irak rejiminin insana, insanlık değerlerine ne derece düşman olduğu noktasında ifade tercümede kelimeler yetersiz kalıyor. Sömürgeci devletlerin ne derece çağ ve insanlık dışı konumda çürüyüp parçalanmakta olan rejimlerini kurtarmak için nasıl canice saldırganlaştıklarını bütün dünya halkları gözetliyor. Bütün dünya halkları değişik emperyalist güç ve tekellerin

desteğiyle faşist sömürgeci Irak rejiminin gerçekleştirdiği tüyler ürpeticî bu vahşeti nefretle kınadı ve kınamaya devam ediyor. İşte bütün dünyada derin etkiler yaratan Halepçe Katliamının ardından bir yılı geride bırakmış olduk. On binlerimizin şehit düşmesine ve yüzbilerimizin göçüne yol açan bu "ikinci Hiroşima"yı düşünmek, anmak, sıradan bir anma olarak görülemez. Katliamı ve etkilerini bütün boyutlarıyla, bütün sonuçlarıyla kitlesel düzeyde bilince çıkarmak tarihi bir zorunluluktur.

En doğru anlatımıyla Halepçe Katliamı dünya tarihine işlenmiş büyük bir kara lekedir. Dünya tarihi için büyük bir "Utanç"tır. Bunu daha önce de söyledik. Hiroşima öyleydi, Guernika'da... Alman ve İtalyan faşizmi de insanlığa ve dünya tarihine karşı suç işlediler. Dünya tarihine kara lekeler işlediler. Yahudi katliamı ile kendi tarihlerine ve dünya tarihine o büyük "utanç" yerleştirdiler. Hitler, Mussolini ve faşist ekibi bu tarihi suçlarından, bu tarihi utanç yaratmalarından dolayı tarih karşısında yargılandılar. Bütün dünya halkları onları yargıladı. Bugün onlar büyük bir nefret ve lanetle hala yargılanıyorlar. Ancak aynı yargılanma Halepçe katliamını gerçekleştiren faşist Saddam yönetimi için uygulanmadı. Üstelik bu katliam da kullanılan kimyasal silahlar-zehirli gazlar 1920'li yıllardan bu yana defalarca uluslararası antlaşmalarla kullanımı yasaklanmış; insanlığın, daha çok kin ve nefret duyduğu silahlar. Bu katliam 1920'lerde, 1940'larda değil 1980'ler dünyasında halklarının emperyalist savaşa karşı önemli mevziler kazandığı günümüz koşullarında gerçekleştirildi. Ve en barbar yöntemlerle. Dünyanın dört bir yanında ezilen halklar, işçi ve emekçiler, devrimci-demokrat güçler Kürdistan halkının yanında yer alarak Faşist Saddam yönetimini protesto edip kınadılar. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinde şu veya bu konumda yer alan güçler de belli ölçülerde direniş ve protestolarda bulundular. Dünya ölçüsündeki belli ölçülerde direniş ve protestolarda bulundular. Dünya ölçülerdeki protesto ve kınama akımının güçlenmesi için mücadele ettiler. Dünya işçi ve emekçilerinin, ezilen dünya halklarının geliştirdiği protesto ne yazıkki çok cılız kaldı.

Eyleme dönüşmedi. Herhangi bir yaptırımcı rolü olmadı. Bunun elbete değişik nedenleri var. Oysa Saddam faşizmi bugün çağdaş dünyaya karşı suç işlemiş durumda. İnsanlık uluslararası düzeyde yargılanmalı ve cezalandırılmalıdır. Eğer bu yönde kararlı tavır alınmazsa bu barbarlık ödüllendirilmiş olur. Kimyasal gazlarla insanları zehirliyerek katliamlar gerçekleştiren ve gerçekleştirecek güçler cesaretlendirilmiş olunur. Hatta bu konuda kararlı ve yaptırımcı olunmazsa bu tür vahşetlere davetiye çıkarılmış olunur. Bütün bunlar dünya devrimci-demokratik kamuoyunun nezdinde bilince çıkarılarak doğru savaşı yükseltmek durumundadır.

Bir suna da kesin gözüyle bakıyor ve eminiz ki, Saddam faşizmi insanlığa karşı işlediği suçtan dolayı, Halepçe mezaliminden dolayı tarih karşısında yargılanacaklardır. Bir Hitler faşizmi bugün nasıl tüm dünya halkları tarafından yargılanıyor ve nefretle anılıyorsa; Saddam faşizmi de yargılanacak ve lanetlenecektir. Bugün Alman halkı kendi tarihlerinde Hitlerin yer almasını nasıl büyük bir "utanç" olarak görüyor ve onu lanetliyorsa, Irak faşizmi içinde durum aynı olacaktır. Irak ve Arap halkıda bu vahşeti lanetleyecek, Saddam faşizmini yargılayacaklardır.

Halepçe Katliamına sınıf bakışıyla yaklaşım terkedilmedikçe daha ileriye gidilebileceği söylenbilir. Nihayetinde emperyalist-kapitalist sistemin tarih sahnesinden silinmesiyle, sosyalizmin zaferiyle; tüm ezen-sömüren egemen sınıflar işledikleri bütün suçlarla yargılanacaklardır. Ancak sorun bu düzeyin dışında ele alınmak zorundadır. Bugün uluslararası proletarya ve ezilen halkların yükselttikleri haklı mücadele belli mevziler ve değerler değerler elde etmiştir. Bu mevzi ve değerler sonucudur ki faşist vahşetler yargılanabilmektedir. Emperyalist bazı güç ve çevreler dahi bu nedenden (başka nedenlerde eklenbilir.) dolayı faşizme karşı halkların kazandığı mevzi ve değerleri savunmaya boyun eğmek durumundadırlar. Uluslararası ilişkiler hukuku alanında da durum böyledir. Dünya halklarının faşizme karşı kazandığı mevziler bütün insanlığa malolmuştur. Bütün insanlık bu değerlere sahip çıkmak durumundadır. İşte bu anlamıyla bu değer ve mevzileri

doğru değerlendirerek onları bir çıkış alanı ederek faşist suçluları suç işlediklerine bin pişman ettirmek gerekmektedir. Bu bütün dünya halklarının çıkarı gereğidir. Bu anlamıyla böylesi vahşetler karşısında, düşmanı - suçluyu - tecrit ve teşhir edecek, onu köşeye sıkıştıracak; yaptığına bin pişman ettirecek güçlü protesto ve direnişler yükseltilmelidir. Halepçeyi anma, Hiroşima'yı anma, Guernika'yı anmada bu anlam ve öz ışığında olmalıdır. Anmalarda protesto ve direniş öylesine yükselmelidir ki, protestolar caydırıcı ve yaptırımcı olabilmelidir. Hedefine ulaşmalıdırlar. Bugün bu uluslararası boyutlarda farklı bir şekilde geliştirilmek durumundadır, ülke topraklarında ise daha farklı olmak durumundadır.

Genelinde tüm anmalarda Kürdistan Ulusal Kurtuluş mücadelesi bir itilim, bir atılım ulaştırılmalıdır. Halepçe Katliamında da durum böyledir. Kürdistan halkının faşist Irak sömürgecilerine karşı duydukları kin, öfke, nefret ve intikam duyguları Ulusal Kurtuluş Mücadelemizin daha yüksek boyutlara varması, daha bir atılım kazanması doğrultusunda kanalize edilmelidir. Ulusal Kurtuluş Mücadelemiz daha da gürleşmeli, düşmana daha büyük darbeler indirmelidir. Uluslararası arenada da Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ülkedeki mücadelesine bağlı olarak savaşım vermesini bilmeli, devrimci diplomasi yürütmesini sağlayacak, bu alanda da düşmanı köşeye sıkıştıracak şekilde darbeler vurabilmelidir.

Halepçe Katliamı dünya düzleminde tartışılan bir sorun oldu. Bu tartışmalarda dönem dönem büyük yanlışlarla karşılaştık. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine zarar verici bilgilendirme ve belirlemelerle yüz yüze geldik. Kısaca bunlara değinmek de bir zorunluluk teşkil etmekte.

Halepçe Katliamının oluşturduğu tarihi koşulları iyi değerlendirmek gerekir. Kürdistan halkı sömürgeci boyunduruğa karşı kendi bağımsızlık ve özgürlüğü için haklı olarak Ulusal Kurtuluş Mücadelesine sarılmış bulunmakta. Bu haklı mücadeleye karşı, sömürgeci devletler ve onların arkasındaki emperyalist ve sosyal-emperyalist güçler Kürdistan halkına karşı sömürgeci-emperyalist savaş yürütmektedir. Kürdistan işçi sınıfı ve halkının verdiği Ulusal Kur-

tuluş Savaşı ileriye yönelik ; tarihin çarkını ileriye götürmede devindirici görevi var. Baskı ve sömürüye karşı özgürlük ve sosyalizme yönelik. Bu anlamıyla dünya ezilen halklarının ve prolataryasının davasıyla ortak davası. Dünya tarihini ileriye götüren haklı bir savaş. Sömürgeci ve emperyalist güçler Kürdistan halkına karşı sömürgeci boyunduruğun devamı için haksız bir savaş yürütmektedirler. Bütün bu savaş, tarihin çarkını ileriye dönüşünü sağlayan sınıf mücadelesinin Kürdistan topraklarındaki biçimlenişidir. Proletaryanın ve ezilen halkların davasına saldıran tüm egemen sınıflar bu haksız savaşta her türlü barbarlığa baş vurmadan çekinmemektedirler. Bugün Kürdistan'da Irak sömürgecileri Halepçe Katliamını gerçekleştirirken, Türk, İran, Suriye sömürgecileri de hiç te onlardan aşağı kalmamaktadır. Özellikle de Türk ve İran sömürgecileride katliam ve işkence dalgasını, terör dalgasını Kürdistan'da en yoğun biçimiyle devam ettirmektedirler. Kuzey-Batı Kürdistan'da yapılan operasyon değişikliğince, Yeşilyurt'ta dışkı yedirme canılığı, sömürgecilerin ne iğrenç yaratıklar olduğu, insanlık dışı mahluklar olduğu noktasında çok fikirler vermektedir. Bütün bu canavarlık kendisini bütünüyle çağ dışı olan klasik sömürgecilikten, bölgede sömürgeci devletlerin giderek çürüyen yok olmaya mahkum olan kaçınılmaz sonundan kaynaklanıyor. Tarih sahnesinde hemen hemen silinen klasik sömürgecilik sonunu her gördüğünde böyle canice saldırılara baş vermektedir. Dolayısıyla Halepçe birçok yönüyle Kürdistan'da yeni bir olay olmasına rağmen ; birçok yönüyle de eskidir. Kürdistan'daki katliamlar yeni değildir. Kimyasal gazların halkımıza karşı kullanılışı da yeni değildir. Irak sömürgeciliği 70'li yıllarda, 80'li yıllarda defalarca Güney Kürdistanlı halkımıza karşı kimyasal gazlarla saldırıya geçti. Bu nedenle, Halepçe olayının emperyalist-burjuva basının göstermeye çalıştığı gibi İran'la - Güney Kürdistanlı örgütlerin ittifakı ile açıklamak büyük bir çarpıtma ve yalandır. Güney Kürdistanlı güçlerin İran'la ilişkilerinin olduğu doğrudur. Halepçe'ye birlikte geldikleri de doğrudur. Ancak gerekçe bu ittifak değildir. Gerekçe gelişip gürleşmekte olan bu anlamıyla da Irak

sömürgeciliğini tehdit eden ulusal mücadeleye darbe vurma amacıdır. Bu nedenle özellikle Avrupa'da olayı böyle açıklamaya çalışan bir dizi güç ve çevrenin propagandasının, kapitalist-revizyonist burjuva basınının çarpıtma ve yalanının etkisinde kaldığı vurgulanmalı ve bu çarpıtma etkisiz kılınmalıdır. Irak'ın Kürdistan halkına saldırısının bir tek amacı vardır. Kürdistan'da kendisini yok edecek silahlı mücadeleye darbe vurmak. Bunu dün de yapıyordu bu günde yapıyor. Bunu miglerle de yapıyor, mirajlarla da. Napalm bombalarıyla da yapıyor, zehirli gaz bombalarıyla da. Bunu kalkıp İran'la işbirliğiyle açıklamak sorunun esas yönünü gizleyen sonuçta Irak sömürgecilerinin işine yarayan ve Ulusal Kurtuluş Mücadelemize zarar veren bir durumdur.

Halepçe Katliamının oluşumunu dolayısıyla İran-Irak savaşı veya yukarıda belirtilen işbirliğiyle açıklamak mümkün olmadığı gibi doğru da değildir. Ancak bu belirtilen olay ve olgularında hiç etkisinin olmadığını söylemek doğru olmayacaktır. Konumuz açısından en çok önemli olan Güney Kürdistanlı parti ve örgütlerin İran sömürgecileri ile girdiği işbirliği veya ilişki sorunudur. 1975'teki katliamda İran-Irak antlaşması ile gerçekleşmişti. 1988 katliamı ve arkasından göç olayıda aynı şekilde İran-Irak antlaşması (değişik boyutlarda ve çerçevede olsada) gerçekleşti. Bu demektir ki, sömürgeci devletlerle girilen ilişkiler ; ülkemize, halkımıza onarılması güç kayıplar verdirmekte, darbeler vermektedir. Soruna nereden bakarsak bakalım ; ister yüzeysel değerlendirelim, isterse ayrıntıya girelim sonuç budur. İster bunu kimi güçlerin yaptığı gibi stratejik düzeyle, isterse taktik düzeyle açıklamaya çalışalım sonuç değişmeyecektir. Tarihimiz bu konuda yeterli ve acı derslerle doludur. Bu sorunun üzerinde ne kadar durursak, o kadar yerindedir ve gereklilik teşkil etmektedir. Çünkü bu türden ilişkiler ne kadar acıdırki, değişik feodal burjuva, revizyonist, küçük burjuva güçlerimiz tarafından, Kürdistan'ın dört parçasına yaydırılmaya başlandı. Bugün öyle bir atmosfer yaratılmış durumdadır ki sömürgeci devletlerle kurulan ilişkiler çok "normal", çok "doğal" ilişkiler olarak gösterilmeye çalışılıyor. Bunun Kürdistan devrimine büyük bir darbe olduğu

açıktır. Sıradan bir olay, olarak gösterilen bu ilişkiler halkımızın özgücüne güvenme prensibini ve ruhunu yıkıyor. Halkımızın özgücü ile Ulusal Kurtuluş Mücadelemizi yükseltme devrimci militan geleneğine darbe vuruyor. Umutsuzluğu körüklüyor. Bu tehlikeli mantık devrimimize daha büyük darbeler vurmadan yok edilmelidir. Kürdistanlı siyasi güçler bu ilişkiler alanın dışına çıkmanın mücadelesini vermeli-dirler. Yoksa daha büyük hüsrانlar onları bekleyecektir. Buda Ulusal Kurtuluş davamıza darbeleri beraberinde getirecektir. Aslında bu güçleri bu türden ilişkilere götüren de yine kendi gücüne güvensizlik, umutsuzluk ve inançsızlıktır. Buda onların sınıf tabiatından ileri gelmektedir. Nasıl açıklanırsa açıklansın bu ilişkilerin tehlike boyutu Kürdistan'da kitleler nezdinde iyi işlenmelidir. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin dost ve düşmanları iyi ve doğru belirlenmeli ve bu temelde strateji ve taktikler yerine oturtulmalıdır. Ancak bu alanda baş düşmanlarımız olan sömürgecilere yer verilmemelidir. Biz bununla uluslararası destek ve ilişkiyi ve bu alandaki mücadeleyi toptan red etme gibi bir çocukluğu benimsediğimizi söylemek istemiyoruz. Diplomatik alandaki mücadelenin red edilmesinin gerektiğini söylemiyoruz. Tam tersine bu alanda da mücadele yükseltilmelidir. Ancak devrimci temelde ve Ulusal Kurtuluş Mücadelemizin prensiplerine bağlı kalınarak bu yürütülmelidir.

Halepçe katliamının ardından dikkati çeken bir başka olay, çeşitli burjuva-revizyonist çevrenin Kürdistan düşmanı tavrını bir kenara bırakırsak, bir kısmının döktükleri timsah gözyaşları olayıydı. Irak, Avrupa'da değişik emperyalist tekellerden aldığı her türlü destekle bu katliamı gerçekleştirdi. Oysa zehirli gazların üretimi 50 yıldan bu yana defalarca uluslararası anlaşmalarla yasaklanmış. Tekeller sözde yasaklanan kimyasal bomba ticaretini illegal yapıyormuş (!) emperyalist burjuvazi kendi koyduğu kuralları kendisi çiğniyor. Onları kurallara ilgilendirmiyor, onları binlerce bebeğin, çocuğun, yaşlının hunarca metodlarla katledilmesi ilgilendirmiyor. Onlar için cesetlerin üzerine basarak milyarlar vurmak önemlidir. İşte bütün bu olayda rolü olan kapitalist revizyonist sistemin insan-

lık düşmanı iğrenç yüzü, çürümüşlüğü, kokuşmuşluğu bir kez daha kendisini gösteriyor. Batılı emperyalistler bir yandan protestoda bulunurken, diğer taraftan da eyleme geçecek tek bir çabada bulunmadılar. Tersine Irak'a olan desteklerini çeşitli düzeylerde devam ettiriyorlar. Uluslararası kuruluşlarda sanki emperyalist burjuvazinin hizmetinde olduğunu bize kanıtlamak istercesine, sözlü bir iki protestonun ötesine geçemediler. Oysa Libya örneğinde gözlemlendiği üzere, isteklerinde nasıl harekete geçtiklerini, dünyayı nasıl meşkul ettiklerini çok rahatlıkla gözlemledik.

★ ★ ★

Halepçe Katliamında diğer bir özellik katliamın Newroz döneminde gerçekleşmesidir. Belkide bu zamanlama bir dizi nedenden ötürü tesadüftür. Ancak düşman hiçte bu zamanlamada kârlı çıkmayacaktır. Halepçe katliamının Newroz dönemi mine denk düşmesiyle Newroz'da Kürdistan tarihinde yeni bir evreye girdi.

Newroz İlk Çağ Kürdistanı'nda

isyan ve direnişin içinden doğdu. Newroz, Kürdistan halkının zulme, köleliğe karşı baş kaldırışının zaferle taçlanmasıdır. Newroz böyle bir geleneğe sahip olduğundan isyan ve direnişlerle günümüze kadar gelmiştir.

Newroz'da Kürdistan halkı coşkuludur, isyankar ve direnişçidir. Bu nedenle Newroz'da Kürdistan halkı destansı kahramanlıklar yaratmıştır. Bu destansı direniş ve kahramanlıkları halkımız ateş ve silahla birleştirmiştir.

Kürdistan halkını böylesi coşkulu ve devrimci anında yaralamak, onun isyan ve direnişe daha da sarılmasına yol açacaktır. Düşmana karşı olan kin ve nefretini dahada bileyecek, bin kat daha da arttıracaktır. Böylece halkımız Halepçe Katliamının intikamını bin kat daha bir enerjiyle isyan ve direniş geleneğiyle bütünleştirecektir. Kürdistan halkı tüm düşmanlarını olduğu gibi, Irak faşist sömürgecilerini de Newroz'un isyan ve direnişe işlenmiş gür ateşinde yakacaktır. Halepçe Katliamının hesabını Newroz'un kızıl alevlerinde düşmanı yakarak soracak, özgürlük ve bağımsızlığına doğru yürüyecektir.

Sömürgeci

diktatörlükleri

Newroz'un kızıl ateşinde yakmak için ülkede Ulusal Kurtuluş Savaşını ihtilalci Kawa ruhu ile yükseltecek, Kürdistan halkına güven ve ışık verecek güçlü bir devrimci prolaryaya hareketi ve partisi yaratmanın savaşına ciddi sarılmak büyük önem taşımaktadır. Ülkemizde sallantılı, kararsız güçler değil, proletaryanın önderliğinde kararlılıkla yürüyen kararlı, emin güçler bu savaşta zafere gidecektir. Zafer bu zemin üzerinde ısrar etmekle elde edilir. Yoksa geçici başarılar için sallantılı, güvensiz güçlere dayanmak ; sağlıksız ilişkilerle yürümek yenilgileri ve hüsrancıları bağrında taşır. Bütün bu mücadelede başarılı çıkmak ta ülkede Kawa'nın devrimci ihtilalci ruhuna bağlı olarak Ulusal Kurtuluş Mücadelesini her an için, her fırsatta yükseltmekten geçer. Sömürgeci faşist diktatörlüklere her an ve her fırsatta darbe vurmanın koşullarını yaratmalıyız. Uluslararası düzeyde düşmanı tecrit ve teşhir edecek her fırsatı, her eylemi mutlaka değerlendirmek gereklidir. Newroz'un coşkulu ruhunu bütün yıl boyunca elden bırakmayarak her an ve her olanağı sömürgeci düşmanlarımıza karşı seferber edebilmeliyiz.

Kawa Birlik

Konferansı Belge 3

(7. sayının devamı)

ÖRGÜTLENME SORUNU ÜZERİNE

Devrimciler örgütünün "sağlam temelleri" ayrıca şunları gerektirmektedir :

"(...) ben, der Lenin, bir düzine akıllıyı açığa çıkarmanın yüz ahmağı açığa çıkartmaktan çok daha zor olduğunu iddiya ediyorum. Ve bu görüşümü, "anti demokratik" vb. diye yığınları bana karşı ne dakar kıskırtsanız da savunacağım. Tekrar tekrar belirttiğim gibi, örgütle ilgili olarak "akıllılar" sözüyle kastettiğim, profesyonel devrimcilerdir,

kökenleri öğrenci olmuş ya da işçi olmuş önemli değil. İddia ediyorum ki : 1- Sürekliliği sağlayan istikrarlı bir önderler örgütü olmadan hiç bir devrimci hareket varlığını sürdüremez ; 2- hareketin temelini oluşturan ve ona katılan halk, yığınları mücadeleye kendiliklerinden ne kadar büyük sayıda sürüklenirlerse, böyle bir örgüte olan gereksinme o ölçüde ivedileşir, ve bu örgüt de ölçüde sağlam olmalıdır. (Yoksa demagogların yığınların daha geri

kesimlerini peşlerinden sürüklemeleri daha da kolaylaşmış olur) ; 3-böyle bir örgüt esas olarak devrimci eylemi meslek edinmiş kimselerden oluşmalıdır ; 4-otokratik bir devlette, böyle bir örgütün üyelerini devrimci eylemi meslek edinmiş kimselerle ve siyasal polisle mücadele sanatında profesyonel olarak eğitilmiş kimselerle ne denli sınırlarsak örgütü açığa çıkarmak, o ölçüde zorlaşacaktır ; 5-harekete katılabilen ve orada etkin olarak çalışabilen işçilerin ve öteki toplumsal sınıflardan gelme öğelerin sayısı o ölçüde büyük olacaktır." (a.g.e. sy. 153-154), (a.ç.L)

En iyi örgütlenme yöntemleri ve örgüt tekniği, "sürekliliği sağlayan istikrarlı bir önderler örgütünü gerektirir. Ancak, emperyalizmin ve gericiliğin muazzam bir şekilde geliştirip sürdürdükleri kapitalist-revizyonist sistem içinde Kürdistan'da da böylesine bir örgütün güçlülüğü, her şeyden önce gizliliğinden (illegalsinden) gelir. Tam bir gizlilik ön koşuldur. Gizlilik devrimciler örgütünü "öylesine zorunlu bir koşulu-

durki, bütün öteki koşullar (üyelerin sayısı ve seçimi, işlevler vb.) bu birinci koşulla uyum içinde olmalıdır”, (Lenin, a.g.e, sy. 167). Emperyalizm ve proleter devrimleri çağının devrimciler örgütü gizli olmak zorundadır. Örgütlenmede sürekliliği sağlamanın bir şartıdır budur. Kürdistan gibi sürekli sömürgeci terör altında olan bir ülkede devrimci hareketin sürekliliği ve güvenliği için gizlilik son derece mantıklı bir şeydir. Sömürgecilerin hiçbir zaman ellerinin bir bütün olarak yetişemeyeceği gizli örgütlülük olmadan mücadele ham hayaldir. Mücadeleyi sürdürmenin ve geliştirmenin garantisi burada yatmaktadır. Ayrıca yasal olmayan illegal örgütlenme sorunu ilke sorunudur. Marksist-Leninistleri legal platformlara çekerek silahsızlandırmak isteyen modern revizyonistlerle aramızdaki ayrılık ilke ayrılığıdır. Unutmamak gerekirken revizyonist-milliyetçilerimiz aynı zamanda legalleşmenin hayalleriyle yaşamaktadırlar. Doğrusu bu konuda tecrübeleri yokta değil (!) Lenin şöyle der :

“(…) güçlü bir denenmiş devrimciler örgütü zorunludur. Böyle bir örgüt ne kadar gizli olursa, partiye olan güven de o kadar güçlü ve yaygın olur.” (a.g.e, sy. 159)

Devrimciler örgütünün gizli olması zorunluluğu tartışılmazdır. Ülkemizin de tarihi tecrübesi bunun böyle olduğunu kanıtlamaktadır. Buna rağmen ne yaptığını bilmeyen ya da devrimciler örgütünün zorluklarına katlanamayan zavallı küçük-burjuva aydınları, içinden geçmekte olduğumuz bu süreçte bile, sanki 12 Eylül 1980 pratiğini hiç yaşamamış gibi gevşek, “halkçı kitlesel partilerin” kurulması gerekliliğinden (!) bahsetmektedirler. Yada çokça şahit olduğumuz gibi “legal olanaklardan” yararlanma üzerine teoriler bile yapılmaktadır... Bir çok yönden olduğu gibi, gizliliğiyle yani, yasadışılığıyla örgütlülüğü garanti altına almış devrimciler örgütü olmadan “legal olanaklardan yararlanma (!) acaba mümkün mü ? Kaldı ki devrimciler örgütü çalışmasının kapsamı açısından bakıldığında “legal faaliyet” kendisini illegal fikirlere uydurmak durumundadır. İlke planında legal olanaklardan yararlanmayı red edemeyiz, ama bugün özellikle örgütlü mücadeleden kaçmış, siyasi cesarete sahip olmayan, basiretsiz ve “aydın”(!)

olma hevesinde olan kişi ve çevrelerin yaygınlaştırmakta oldukları bu ünlü (!) “legal olanaklar” illegal örgüt olmadan neye hizmet eder, bilmek lazım. Kaldı ki legal olanaklardan yararlanma illegal örgütü gerektirir. Eğer bu koşul yoksa, bu slogan, bir aydın aldatmacası olmaksızın öteye gidemez. Kimin için, neye hizmet etmek için, hangi amaçla “legal olanaklardan” yararlanmalıyız ? Şayet esas amaç illegal örgütü güçlendirmek, ona hizmet için değilse yarardan çok zarar verir. Türkiye’de gerçekten legal olanaklar mı var, yoksa burjuvazinin belli hesaplarından kaynaklanan icazetli bir durum mu var, bu bilinmelidir. 82 Faşist Anayasasında, yığınların ve illegaliteden korkan aydınların (!) dedikleri gibi legal olanaklara olanak tanıyan boşlukların olduğu kanaatinde değiliz. Illegal örgütlenmelerin yaygın bir şekilde gündeme geldiği bu ortamda kafa karışıklığına neden olan “legal olanaklar” sorunu bugün üzerine acilen eğilmeyi gerektiren bir sorun konumunda değildir ve esas teşkil etmiyor. Legal basın çevresinde örgütlenmeye kalkmak kendini önceden yenilgiye mahkum etmektir. Devrimciler örgütü sorununun çözümü gündemdeyken bu sorunu tartışmak fazla bir yarar getirmez, dikkatleri esas olandan tali, merkezi olmayan sorunlar üzerine çeker. Kaldı ki Kürdistan Ulusal güçleri ve örgütleri açısından soruna yaklaşmak farklılıklar göstermektedir. Sömürgeciler hiçbir legal olanak tanımıyorlar. Ne var ki bugünün Türkiye’sinde legal yayıncılık devlet kanunlarını zorlamaktadır. Mantiki ve devrimci tarzda ele alınırsa bu ortamda yararlanılabilir. Ancak hiç bir suretle bu legal “olanakların” etrafında örgütlenmeden, belli sınırlar içinde söz konusu “olarak”tan yararlanılabilir. Yeniden örgütlenme kendi içinde önceden görülmeyen bir çok tehlikeyi ve zaafı taşıyabilir. Leninizmin bize öğrettiği gibi örgüt, hem bir bütün olarak hemde her bir çekirdeğinde illegal olmak zorundadır. En önemlisi ise “devrim yolunu genişletmek ve açmaktan ibaret olan çalışmasının tüm muhtevasında illegalidir.” (Lenin) Devrimciler örgütünün dar örgütlenme ve gizli olması özelliğinin mantiki olmasının bir nedenide kendisini sızmalara karşı koruma zorunluluğundan kaynaklanır :

“Kısaca, diyor Lenin, bizim göre-

vimiz yaban otuna karşı mücadeledir. Saksılarda buğday yetiştirmek bizim işimiz değildir. Yaban otlarını yolarak tarlayı buğdaya hazırlarız. (...) Biz sadece bugünün yaban otlarını biçmek için değil, yarının buğdayını biçmek içinde harmanlarımızı hazırlamalıyız.” (a.g.e, s. 143-134)

Devrimciler örgütü nasıllı iyi örgütlenmiş bir gizli aygıtı ve profesyonel olarak eğitilmiş devrimcileri gerektiriyorsa aynı şekilde en büyük bir tutarlılıkla uygulanan bir işbölümünde gerektirir. Böyle bir işbölümü zorunludur ve onsuz örgüt işlerlik kazanmaz. Bir örgütün yetkinleşmesi ve inşasındaki süreklilik işbölümünün niteliğine ve seviyesine bağlıdır. Devrimciler örgütü, parti öncesi en gelişmiş işbölümü organizmasını temsil eder. İşbölümündeki yetkinleşme olmazsa örgüt parti merhalesine ulaşamaz. Denilebilir ki parti, diğer bir çok temel unsurun hazırlanmasını gerektirdiği gibi ; işbölümünün gelişmesini, yoğunlaşmasını ve yetkinleşmesini de şart koşar. İlkel bir şekilde amatörce yürütülen örgütsel faaliyetler örgütü partiye vardırılmaz. Kürdistan ve Türkiye’de birçok ilkel örgüt kuruluşlarından kısa bir süre sonra kendilerini parti ilan etme gülünçlüğüne düşmüşlerdir. Partinin kendisi ve öğretisi oldukça yozlaştırılarak saygınlıktan düşürüldü. Parti olayı, basit örgütlenmelerle aynılaştırılarak deyim yerindeyse “ayaklara düşürüldü”.

İşbölümü kuşkusuz uzmanlaşmayı öngörür. Eğer uzmanlaşma yoksa hiç olmazsa örgütü amatörlükten ve ilkelikten kurtaracak düzeyde bir işbölümünde söz konusu olamaz. Ancak uzmanlaşma zorunlu olarak işbölümünün merkezileşmesini gerekli kılar. Bu merkezileşme ise, tam olarak gizliliğe sahip olan devrimci örgütü yönetmenin bütün sanatına sahip olmaktan geçer. Hareketin önderliğini, yalnızca bir takım yetkilere dayanarak değil, aksine ; devrimci otoriteye, örgütsel canlılığa, sürekli yetkinleşen tecrübeye, çok yönlülüğe, daha fazla yeteneğe ve meziyete sahip olan bir merkezîyetçiliğe dayanarak sağlamak lazım. Merkezîyetçilik olmaksızın bir devrimciler örgütü düşünülemez. Merkezîyetçilik, devrimciler örgütünün ve bütün örgütsel faaliyetin “son derece önemli bir ilkesidir” (Lenin). Hareketin ideolojik ve pratik yönetimi açısından gerekli

olduğu kadar, işçi sınıfı ve emekçi halkın devrimci mücadelesi açısından da merkezîyetçilik şarttır. Bu açıdan devrimciler örgütü, çok yönlü örgütsel faaliyetin en tutarlı biçimde merkezîleştirilmesidir. Devrimciler örgütü, böylece merkezi militan örgüt niteliğini alır. Örgütün başarısını bir sırrıda hiç şüphesiz bu ilkesidir. Ancak, merkezîyetçilik kesin olarak, kendisine olan sorumluluğu şart koşar. Bu da ademi-merkezîyetçiliktir. Harekete olan sorumluluk, mümkün olan en fazla sorumluluğu koşullandırır.

"Bu ademi-merkezîyetçilik, devrimci merkezîyetçiliğin zorunlu bir ön şartı ve zorunlu bir düzelticisidir." (Lenin, örgütlenme üzerine, s. 52) "... şunu akıldan çıkarmamalıyız ; eğer aynı zamanda, hem merkeze karşı sorumluluk açısından, hem de merkezin, parti makinasının bütün dişli ve çarklarından haberdar edilmesi açısından azami ademi-merkezîyetçilik uygulamazsak, bu merkez iktidarsız kalacaktır. Bu ademi-merkezîyetçilik, genellikle hareketimizin en acil pratik ihtiyaçlarından biri sayılan işbölümünün öteki yüzünden başka bir şey değildir. (a.g.e, ay. -a.ç. L.)

Demekki bir devrimciler örgütünde merkezi olan sorumluluklar yerine getirilmezse, merkezi organlar üstlendikleri rollerini oynayamazlar. Örgütsel faaliyetlerin uyumluluğu sadece, merkezin genelgeler yayınlamasıyla, talimatnameler çıkarmasıyla, emirler vermesiyle sağlanamaz. Bu işin bir yanındır. Öbür yanı ise, sorumluluk taşıyan ve taşınması zorunlu olan ademi-merkezîyetçiliğin yerine getirilmesidir. Merkezi organlara düzenli raporlar en geniş muhtevayla iletilmezse, MK'nin hücrelerle (yani birim örgütleriyle) düzenli ilişkisi sağlanmazsa ve hücreden haberdar edilmezse bu görev yerine getirilmiş sayılabilir mi ? Gerekli raporlar ve ilişkiler gerekli yerlere iletildiği zaman, örgüt militanının ve biriminin sorumluluğunu yerine getirdiği söylenebilir. "Ancak o zaman bir bütün olarak örgüt, pratik çalışma yürüten her hücreden haberdar olabilir." (Lenin)

İşte o zaman örgüt en üst birimden en alt birime kadar bir bütün olarak önder, rolünü yerine getirmiş olur. Devrimciler örgütünün, önder rolünü yerine getirilmesi demek, her

düzeydeki bütün yönetici organların ve taban örgütlerinin bu önder rolü üstlenmeleri demektir. Eğer hareketimiz gerçekten, Kürdistan'daki süreçlerin bilinçli bir temsilcisi olmak istiyorsa önder rolünü yerine getirmek zorundadır. Marksizm-Leninizmin derin teori ve pratiği, Marksist-Leninist partilerin devrimci hayatı ve faaliyetleri bize, örgütün önder rolünün sağlanması sürekli olarak korunması ve güçlendirilmesinin, mücadelemizin ve gelişmemizin kaderi açısından belirleyici olduğunu kesin olarak kanıtlamaktadır. Burada ciddi bir sorunla karşı karşıyayız. Önder rolü nasıl sağlıyacağız ve yürüteceğiz ?

Örgütün iskeletinin kurulması ve merkezi organlarının varlığı örgütün önder rolünün otomatik olarak, kendiliğinden sağlandığı ve güvence altına alındığı anlamına gelmez. Örgütün önder rolü öncelikle, devrimciler örgütü için istenilen şartların yerine getirilmesiyle mümkündür ; geliştirilmesi güçlendirilip yetkilerinin uygulanması için verilen sürekli siyasi, ideolojik ve örgütsel mücadeleyle bağlıdır. Bu mücadelenin gereklerini yerine getirmek demek ; örgütün genel çizgisinden, karar ve talimatlarından, ilke ve ölçütlerinden her türlü sapmaya ve revizyonist milliyetçi ideolojiye karşı sınıf mücadelesi içinde savaşım demektir. Kuşkusuz bu sorun ve mücadele tek düze olmadığı gibi oldukça karmaşıktır. Bu açıdan örgüt saflarında da bu mücadele farklı düzeylerde ve biçimlerde sürdürülmektedir. Devrimciler örgütünü partiye yaklaştıran, sadece Leninist örgüt normlarının, kuruluşan itibaren uygulanması değildir, aynı zamanda o, yukarıda belirtilen önder rolünü ve bunun gerekliliğini yerine getirme durumunda olmasıdır. Aksi takdirde, örgütün, parti merhalesine ulaşması gerekliliği sorunundan söz edilemez. Zaten devrimci militan bir örgütün parti kurmaya ulaşması, sadece işin programatik yönünü halletmesiyle sınırlı değildir, partiye kadar ulaştırarak ve ona taşıracak örgütsel mezyetler ve bunun gerekliliklerinede sahip olması gerekiyor.

Önder rolün sağlanması bütün bunları gerektiriyor, ama, bu kadarı yetmez. Çünkü, bütün bunlar ve erekların yerine getirilmesi esasta iki olguyu şart koşar : 1-Ideolojik birlik, 2-Örgütsel birlik. Bu iki koşul yoksa devrimciler örgütünün önder

rolünün ne sağlanmasından nede güvence altına alındığından söz edilemez. Hem önemli hemde zorunlu olan budur. Söz konusu olan bu iki koşul birbirini şart koşar. Örgütsel birlik olmadan ideolojik birliği sürdürmek olanaksızdır. Ama örgütsel birliği korumak ve güçlendirmek de örgüt çizgisinin, Leninist ilke ve ölçütlerinin her yönetici organın, her taban örgütünün devrimci tarzda, sadakatla uygulanması belirleyici bir öneme sahiptir. Bu sorunda bilince çıkarılması gerekli olan önemli kıstas ; örgütün önderliğinin tek ve bölünmez oluşudur. Devrimciler örgütünün parti öncesi süreçte bulunması onu bu devrimci özelliğinden men etmez.

Devrimciler örgütünün önder rolünün gerçekleşmesinde taban örgütlerinin oynayacağı rol belirleyici önemdedir. Çünkü örgütün önder rolü, bütün ülke düzeyinde siyasi hayatın her hücrelerinde taban örgütleri aracılığıyla sağlanır. Taban örgütü, örgütün temelidir. Taban örgütlenmesi yani hücre sistemi ne kadar sağlamlaştırsa örgütün bütünüde o kadar güçlü ve sağlam olur. Bundan dolayı, örgüt, taban örgütü olan hücrelerin, her sorunun çözümünde sınıf düşüncesini, proleterya ideolojisini ve devrimci militan cesareti esas alan canlı birer devrimci merkez haline gelmesi ve buna süreklilik kazandırması için mücadele eder.

Örgütünün stratejik amaçları ve taktiklerinin pratiğe uygulanması ve başarısı için bu taban hücrelerde örgütlenmek belirleyicidir. Devrimciler örgütü başka türlü örgütlenmez. Hücre örgütlenmesinde yetenekler ortaya çıkıp gelişebilir. Örgüt militanları proleter örgütlenmenin ruhunu, çalışma azmini bu örgütlenmeler içinde özümleyebilirler. Ancak ; söz konusu olan birim örgütleri, en önemli sorunlarla uğraşıyorlarsa genel çizginin savunulması ve doğru bir şekilde uygulanması için mücadele ediyorlarsa, her şeyi yukarıdan yani merkezi organlardan beklemeyip sürekli olarak inisiyatiflerini kullanıyorlarsa önder rollerini yerine getirebilirler. Tabii ki sadece bunlar yetmez ; Hücreler kendi içinde tartışmalar ve fikir çatışmaları yaratıyorlarsa, yapılan çalışmalar hakkında hesap sorulup hata yapan istisnasız herkesi (yönetici görevin ne olursa olsun) çekimeden eleştirme cesaretini yerine

getiriyorlarsa önder rolünü oynatabilirler. Ve üst kademelerdeki her kadro, kadro olarak gösterdiği faaliyetin en ince ayrıntısına kadar hesabını vermekle yükümlüdür.

Bir devrimciler örgütünde, kimse-nin kendisini taban örgütünün üstünde tutup ona kendi fikirlerini zorla kabul ettirmeye çalışmasına, kendisine yönelen yada yönettiği çalışma kesimine yönelen eleştirileri bastırmasına ve örtbas etmesine izin verilmez. Devrimciler örgütünde, örgütün hiçbir biriminde, en alt biriminden en üst organa kadar ne hiyerarşi ne rütbelere ve ne de ünvanlara yer olmaz. Bu gözden kaçırılmamalı ve unutulmamalıdır. Örgütün ilkelere ve ölçütleri bağlayıcı niteliktedir. Önemli olan budur. Kürdistan gibi kültürel alanda da geri olan ülkelerde ünvanlara başvurmak yada kişileri ön plana çıkarmak oldukça yaygındır. Birçok olumsuzluğun yanı sıra kişiler örgütlerin üzerinde tutulur ve kişilere tapınmanın idializmi geliştirilir. Son derece zararlı olan bu anlayışa hiçbir zaman izin vermemek gerekiyor. Hiç birşey örgütün, ölçütlerin ve ilkelerin üzerinde olamaz. Zaten bu olmazsa örgütün korunması ve güçlendirilmesi olanaksızdır.

Bu nitelik her örgüt birimine ve kadroya keskin bir silah olan eleştiri ve özeleştirisinin ideolojik önemini derinden kavramasını sağlamaktadır. Marksist-Leninist örgütlenmede eleştiri ve öz-eleştirisinin sadece örgütsel önemi yoktur, aynı zamanda ideolojik değeri de vardır. Fakat bu işin bu yanı pek önemsenmez. Geçmişte bu tamamıyla unutilan yada uygulanmayan bir yöntemdi. Oysa devrimciler örgütünde bu mekanizma sadece hataların kabul edilmesi için işletilmez. En önemlisi, hatanın tahlil edilmesi ve nedenlerinin açık yüreklilikle ortaya çıkarılmasıdır. Doğru ve ciddi bir eleştiri-öz-eleştirisinin sürekli olarak uygulandığı birimlerde örgütü tehdit eden hastalıklar kök salamaz ve genel olarak örgütün genel rolünü çok daha güçlendirir. Ne varki Kürdistan gibi bir ülkede bir niteliğin kolay kolay kazanılamayacağı önceden bilmek gerekir.

Devrimciler örgütü, örgütsel denetimi de öngörür. Marksist-Leninist normlara göre işleyen bir örgütte de denetim kaçınılmazdır. Görevlerin yerine getirilmesi, örgüt talimat ve kararlarının uygulanması

konusunda sürekli bir denetim olmalıdır. Denetimi nasıl anlamak gerekiyor ? Denetim, örgütün örgütsel ve önderlik etme gücünü artıran temel etkidir. Denetim olmadan talimatların doğruluğunu sınamak, yapılan çalışmanın verdiği sonucu değerlendirmek olanaksızdır. Denetim yoksa, zorlukların, engellerin, zaafıların ve çelişkilerin farkına varılmaz ; bütün bunlar ortaya çıkarılmaz ve de üstesinden gelmek için gerekli tedbirler alınmaz. Denetimin örgüt yaşamında büyük bir değerinin olduğunu hareketimizin bütün kadroları özümlemek durumundadırlar. Çünkü denetim olmadan girişilen faaliyetle ilgili rapor sistemide olamaz, eleştiri-özeleştiride olamaz ; canlı fikir alış-verişi ve tartışmalar da olmaz denetimi, kesinlikle her şeye kuşkuyla bakmak olarak anlamamak lazım. Denetim bir örgüt görevidir. Örgüt çizgisini, ilkelerini ve ölçütlerini korumak ve uygulamak için yapılır.

Devrimciler örgütü yönetici organların çalışmasında kolektif önderlik ilkesini daima uygulamak durumundadır. Leninist parti öğretisinin bize gösterdiği gibi kolektif düşünce ve eylem daha olgun ve doğrudur. Örgüt önderliğinin yetkinliğinden tayin edici rolü ancak kolektif ilke oynayabilir. Kolektif yönetim bir yandan brokrasiyi ve keyfiligi ortadan kaldırırken, aynı zamanda tek tek kişilerin düşünce ve eylemini de canlandırır. Eğlemsizliğin ve ruhi tembelliğin yaygın olduğu bu "örgütsel yenilgi" sonrası dönemde kolektif çalışma ve yönetimi önemi daha da artmaktadır. Zorluklarımızın ve "imkansızlıklarımızın" üstesinden başka türlü nasıl gelinilebilir ? Devrimci örgütlenme anlayışı başka bir yol tanınamaktadır. Devrimciler örgütü anlayışında ne "kurtarıcı"lar ve ne de "Goda"lar mevcut değildir. Kolektif emek ve fedakarlık en devrimci ilkedir. Bu ilke, basma kalıpcılığın ve genel rüzgara göre yön belirleme alışkanlığının doğmasına izin vermez. Kolektif önderlik ilkesini aynı zamanda kadro siyaseti alanında örgüt ilkesi olarakta uygulamak özellikle önemlidir. Örgütün kadrolar konusunda saptadığı ölçütler, atama yetkisi ve yönetmelerine uymak zorunludur. Bu alanda hiçbir bireyciliğe yer verilmez. Kolektif önderlik ilkesi sadece temel bir ideolojik ve siyasi bir ilke değildir ; aynı zamanda

herkesin, her bireyin durumunun, örgütün ve genel olarak işçi sınıfının elinde olduğuna olan inancın güçlendirilmesi ilkesidir.

Örgütün kolektif önderliği, her kadronun yüklendiği, üstlendiği sorumluluğun büyüklüğünü derinlemesine kavradığı, meselelerin ele alınmasında ve uygulanmasında etkin bir rol oynadığı zaman gerçekleşir ve sağlamlaşır. Örgüt ilkesi kolektif önderlikten geçer.

Devrimciler örgütünün merkezizetiği, kolektifliliği ve bütün iç yaşamı, demokrasi ilkesinin en tutarlı uygulanmasını şart koşar. Devrimciler örgütünün proleter niteliği Demokrasi olmadan düşünülemez. Devrimciler örgütünün bütün yaşamında, diğer bütün örgütlerden ve özellikle küçük burjuva örgütlerinin tutarsız, anti-demokratik iç yaşamlarından temelden farklı olarak, demokrasi ilkesi hem zorunlu ve hem de gereklidir. İç yaşamın devrimci olup olmaması bu ilkenin uygulanıp uygulanmadığına bağlıdır. Devrimci örgütlerde, demokrasi, bir gün uygulanan, öbür gün unutilan, bir dönem gerekli olan bir başka dönem ayaklar altına alınabilen bir şey değildir. Sadece merkezizetiğin uygulanmasıyla, devrimciler örgütü elde edilmeyeceği gibi proleter mezizetlerde kazanılamaz. Bu açıdan demokrasi sürekli, ama tutarlılıkla uygulanan bir örgüt ilkesini oluşturur. Bunsuz, örgüt düşünülemez. Proleter demokrasinin doğup geliştiği yer örgüttür. Bir ülkede, tutarlı ama sürekli uygulanan demokrasinin esas kaynağı devrimciler örgütüdür. Bu yüzden demokrasiyi örgütten itibaren düşünmek gerekiyor. Demokrasi geleneginin yerleşmesi, gelişmesi ve uygulanması örgüt iç-yşamına sıkı sıkıya bağlıdır. İç örgüt yaşamında demokrasi ilkesini uygulamayan ve zaten uygulamak konusunda kabiliyetsiz ve niteliksiz olan örgütler, dış ilişkilerinde, yani örgütü çevreleyen koşullara ve güçlere demokrasiyi uygulamaları düşünülemez. Siyasal yaşamda büyük tahribatlara neden olan anti-demokratik diktatörce yöntem ve davranışlar, sonradan düzeltilmesi güç tahribatlara neden olmaktadır. Kendi öz yaşamında ve mücadelesinde, kendi öz pratiğiyle, esas olarak demokrasi nedir bilmeyen ve öğrenmemiş bir ülke olan Kürdistan'da, demokrasinin gerektiği kendiliğinden anlaşılır

bir şeydir. Ne yazık ki, uygulanmasında ve geliştirilmesinde "bitmez tükenmez" binbir zorluk ve güçlük karşı karşıya olduğumuz demokrasi sorununda, hareketimizde dayanabileceği tutarlı bir gelenek yoktur. Hareketimizin iç yaşamında en tutarlı ve en devrimci demokrasiyi uygulamak, onu kendi dışımıza taşımak son derece önemlidir. Oldukça içiğdiş edilmiş ve yozlaştırılmış devrimci demokrasi ilkesinin proleter uygulanmasının yegane temsilcisi haline gelmeliyiz. İzah çalışıldığı gibi, bu, örgüt iç yaşamında demokrasi ilkesinin uygulanma seviyesine ve tutarlılığına bağlıdır. Ancak devrimciler örgütünde demokrasi sınırsız değildir. Ve olmaz. Gözönünde tutulması gerekli olan bir nokradır bu.

"Geniş demokrasi ilkesi'nin iki açık koşulu gerektirdiğini herhalde herkes kabul eder : birincisi tam bir açıklığı, ikincisi bütün kademelere seçimle gelinmesi. Örgütün üyeleri için sınırsız tam bir açıklık olmadan demokrasiden söz etmek gülünç olur." (Sy. 168-169, Ne Yapmalı),

Oysa, tamamıyla illegal olmak zorunda olan devrimci örgütte demokrasinin ne anlama geldiği bilinmelidir. Devrimci örgütte açıklık politikası yoksa demokraside yoktur demektir. Demokrasi ile açıklık politikası arasında kopmaz bir bağ vardır. Açıklık demokrasinin ön koşuludur. Ne karki kendi üyeleri dışında herkese kapalı olan ve sürekli gizliliğiyle kendisini saklayan bir örgütte tam anlamıyla bir demokrasi uygulanamaz. Nası ki gizlilik ve alemlilik (açıklık) arasında bir çelişki varsa, örgüt demokrasisi ile örgütün kendisi bir çelişki varsa, örgüt demokrasisi ile örgütün kendisi arasında da bir çelişki mevcuttur. Gizliliği korumanın zorunlu olduğu bir örgütte demokrasinin tam uygulanamamasının çelişkisi buradadır. Bu gerçekliğe rağmen devrimciler örgütünde bulunması gerekli olan "demokrasi", küçük-burjuva, ne yaptığını ve ne istediğinin bilinci de olmayan zavallı unsurlar tarafından "eleştirilir". (!) Onlarki içinde bulundukları "ruhi bunalımlarıyla" demokrasi nedir, illegal örgütler için neyi temsil eder sorununu asla anlayamamışlardır.

"... gerçekte, der Lenin, hiç bir devrimci örgüt, ne kadar isterse istesin, geniş demokrasiyi hiç bir zaman uygulamamıştır, ve uygulayama-

mıştır. "(a.g.e., sy.170).

Hiç kuşkusuz, bu açıklamalar ve Leninist tecrübeler illegal örgüt söz konusudur diye demokratik ilkenin bir kenara itilmesini haklı çıkarmaz. Bazı örgüt ve partiler devrimcilik adına işi karikatürize etmişlerdir. (Ülkemizde olduğu gibi.) Devrimciler örgütünde, demokrasi, demokratik merkezîyetçilik espirisi içinde uygulanabilirliğin azamisi şeklinde uygulanmalıdır. Örgüt tüzüğü ve ölçütleri bunu bir gelenek haline getirmelidir.

"Hareketimizde etkin olarak çalışanlar için biricik ciddi örgüt ilkesi, en sıkı gizlilik, üyelerin en sıkı elekten geçirilmesi ve profesyonel devrimcilerin eğitilmesi olmalıdır. Bu nitelikler birleşince, "demokratiklik"tan çok daha değerli olan bir şeye, devrimciler arasında eksiksiz bir yoldaşça karşılıklı güvene kavuşmuş olacağız. Bu, bizim için kesin olarak gerekli, çünkü (...) genel demokratik denetimi bunun yerine koymak söz konusu olamaz." (sy. 172, a.g.e).

Demek ki, bir devrimciler örgütünde yoldaşça güvenin önemi daha fazladır. Bu güven olmadıktan sonra, en açık örgütlerde daha demokrasi geniş sınırlarıyla uygulanamaz. Yoldaşça güven demokrasi ilkesinin uygulanmasının teminatıdır. O halde bir devrimciler örgütüne "geçiş" halinde olan hareketimizde devrimci güvenin geliştirilmesi zorunludur. Kadrolarımız birbirlerine sıkıca kenetlenerek, hemde yoldaşça güven içinde, hep sahip olmak istediğimiz devrimciler örgütünün pratik çözümüne girişmelidirler. Söz konusu güven olmadan, her kadronun, örgüt militanının son tahlilde, "kendi için en uygun yeri" bulmasını, gücüne ve yeteneklerine en uygun düşen işi yapmasını, hatalarının sonuçlarını anlamasını ve hatalarını kabul etme ve bunlardan kaçınma yeteneğini herkesin önünde ortaya koymasını bekleyebilir miyiz ? Yoldaşça güven, kadroların seçiminde adil bir politikanın uygulanmasını olanaklaştırır.

DEVREMCİLER ÖRGÜTÜ, MERKEZİ YAYIN OLMAKSIZIN DÜŞÜNÜLEMEZ

Devrimciler örgütü, kolektif örgütleyici olan bir mekez yayın organını gerektirmektedir. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin

kendi öz kimliğini bulabilmesi için sınıf mücadelesi üzerinde şekillenmesi lazımdır. Ancak, sürekli olarak, hareketimiz dışında bütün örgüt ve partiler, yaşamakta olduğumuz tarihsel süreci "ulusalcılıkla" sınırlamaktadırlar. Onlar hiç bir zaman, "ulusalcılığın" ve ulusal çelişkilerin üzerinde şekillendiği sınıfsal özü görememekteler. Oysa yaşamakta olduğumuz bağımsızlık ve özgürlük için mücadele süreci iradede tamamıyla bağımsız olarak ulusal biçime sahip olmasına rağmen sınıfsal öz ve içerik taşımaktadır. Bunu tespit etmek ve bu temel üzerinde ulusal politika üretmek hareketimizi, diğer bütün Kürdistan'daki örgüt ve partilerden ayıran temel kıstası oluşturmaktadır. Hareketimiz için ana sorun da buradan başlamaktadır. Çünkü mücadele güçlü bir devrimciler örgütü tarafından yönetilmediği sürece ulusal kurtuluş mücadelesi sınıf mücadelesi haline gelemeyecektir.

Neki özgürlük ve bağımsızlık mücadelemizin garantisi budur. Pekii ama, merkezi siyasi bir yayın organı olmadan devrimciler örgütü adına layık olabilir mi ? Devrimciler örgütünün ciddiyeti ve garantisi periyodik merkez yayın organıdır. Merkezi yayın organı olmadan devrimciler örgütünü düşünülebilir mi ? Devrimciler örgütü bu yayın organıyla birlikte düşünmek gerekiyor.

Yayın organı, devrimciler örgütünün sürdürücüsü, devam ettiricisidir. Örgütü diğer bir şekilde geliştirmeyi, derinleştirmeyi ve yaygınlaştırmayı sağlayacak olan ana yol bu merkezi yayın organıdır. Hareketimizin, kuruluşundan beri en çok ihtiyacını duyduğu hayati eksiklik belkide bu yayın organı sorunu olmuştur. Kürdistan'da merkezi yayın organımız olmadan ne Marksist-Leninist görevler, ne de ilkelere bağlı propaganda ve ajitasyon çok yönlü ve sistemli olarak yürütülemez. Lenin şöyle der ;

Hiç mubalağsız diyebiliriz ki, bir gazetenin sık aralıklarla düzenli olarak basılması (ve dağıtılması), militan faaliyetlerimizin bu önde gelen ve en temel kesiminin ne kadar iyi inşa edildiğinin kesin bir kıstası olabilir." (Örgütlenme üzerine, sy.16) Yayın organı militan faaliyetin önde gelen görevi olmakla sınırlı kalmaz, ama önde gelen görev içinde "en temel kesimini" oluşturu-

zur. Lenin'in bize öğrettiği gibi bir siyasi organ olmadan ismine denk düşen bir siyasi hareket düşünülemez. Böyle bir yayın organı olmadan en sınıf bilinçli, hareketli unsurları bir araya getirmek mümkün mü ? Kürdistan'daki öncüler devrimciler örgütüne kazandırmak olanaklı mı ? Zaten bugüne kadar olanda bu değil mi ? Kürdistan'lı komünistlerin şu yada bu örgüte dağılmasında bu önemli eksikliğin rolü büyük olma- mış mıdır ?

"Ne varki, der Lenin, bir gazete- nin rolü, yalnızca fikirlerin yayılma- sı, siyasi eğitim ve siyasi mütefikle- rin kazanılmasıyla sınırlı değildir. Bir gazete sadece kolektif bir propa- gandacı ve kolektif bir ajitator değil, aynı zamanda kolektif bir örgütleyicidir. Bu bakımdan, gaze- te, inşa halindeki bir binanın çevre- sine kurulan iskeleyle benzetilebilir, bu iskele, yapının sınırlarını belirler, inşaat işçileri arasındaki bağlantıyı kolaylaştırır ve örgütlü çalışmaların- dan çıkardıkları ortak sonuçları gör- melerini sağlar." (a.g.e, sy. 17)

Devrimci bir yayın organının görevleri çok yönlüdür. Teorik faa- liyetlerin esas olarak yürütülmesi, taktik ilkelerinin geliştirilmesi, genel örgütlenme görevlerini, örgü- tün genel çok yönlü ihtiyaçlarını kar- şılamak ve çözmek bu organda ola- naklıdır. Merkez yayın organı aynı zamanda örgütün ideolojik önderi niteliğini taşımaktadır. Ancak ;

"İyi eğitilmiş güçlü yerel siyasi örgütler olmadan, en kusursuz biçimde örgütlenilmiş olsa da, bütün Rusya için en iyi gazete hiç bir işe yaramaz. Bu, tamamen doğru. Ama diyor Lenin, bütün sorun şuki, güçlü siyasi örgütleri eğitebil- mek için bütün Rusya'yı kapsayan bir gazeteden başka araç yoktur. (Ne yapmalı, sy. 196) (a.ç. Lenin).

Hareketimizin kendisi bir bakıma işin başında sayılmalıdır. Bu açıdan, devrimciler örgütünün fiili çözü- müne paralel olarak, merkezi yayın organı işlerlik kazanmalıdır. Bir yandan, devrimci örgütümüzü her yerde kurup ve yerini nitelikleriyle yaygınlaştırırken diğer yandan bu kuruluşu destekleyecek ve ona bilin- çli ifade verecek olan yayın organi- mız periyodik faaliyetiyle militan eği- timi sağlamalıdır. Marksist-Leninist ideolojik hattımıza uygun olarak, en sınıf bilinçli işlerin ve devrimci aydınların mücadele için önder ola- rak eğitilmeleri sağlanmadıkça

yığınlar, Lenin'in dediği gibi siyasi mücadeleyi yürütmeyi öğrenmeye- ceklerdir. Bir devrimciler örgütü için ana sorun, bu eğitimin nasıl yapılacağı ve başarılabileceğidir. Leni- nist örgütlenmede buna verilecek cevap basittir ; merkezi yayın organı bu işin üstesinde gelebilir.

"Canlı siyasi eyleme başlamanın tek yolu, canlı siyasi ajitasyonlar- dır." (Lenin) Ama kim sağlayacak bu "canlı siyasi ajitasyonları" ? Peryo- dik çıkan ve düzenli örgütlülük içinde dağıtılan bir yayın organı olmadan, militan devrimci eylemler için gerekli olan devrimci ajitasyon- lar mümkün mü ? Hareketimize bir klavuz lazımdır. Bu olmadan açıktır ki ivedi görevlerimizi yerine getire- mayız, devrimciler örgütü şeklinde gelişip güçlenemeyiz. Her örgütsel görevimizin, pratikte gerçek anla- mını ve yerini bulması, nihai amacı- mız doğrultusunda "önceden ve son- radan" yine getirilmesi şart olan bir aydınlanmayı gerektirir.

"Ancak bütün Rusya'yı kapsayan, biricik düzenli girişim olarak eyle- min en çeşitli biçimlerinin sonuçla- rını özetleyen ve böylelikle, bütün yolların Roma'ya gittiği gibi, bir devrime giden bütün geçitler boyunca insanları yorulmadan ile- riye doğru yürümeye teşvik eden bir ortak gazetenin yardımıyla gerçek bağlar kurmaya başlayabileceğimiz yolundaki iddiamda diretiyorum." (Ne yapmalı, sy. 204) (a.ç. Lenin)

Bilindiği gibi geçmekte olduğum- muz bu süreçte Kürdistan'da büyük bir dağınıklık ve parçalanmışlık mevcuttur. Kimden neyi öğrenece- ğini bilmeden, devrimci faaliyete nasıl ve nereden başlamak gerektiği konusunda fazla bir fikri olmayan oldukça yaygın bir devrimciler kütlesi bulunmaktadır. Bir bekleyiş içinde olan bu insanlar, içinde bulundukları "can sıkıcı", "umut- suz" konumlarından dolayı acı çekmektedirler. Ne yapacağını bil- mezlik onları ezmektedir. Ortak davamıza onları çekmenin ve katma- nın en geçerli ve en uygun yöntemi işte bu merkezi yayın organı ola- caktır. Gittikçe sarmal bir şekilde gelişecek olan ilişkilerimize bilinç götürecektir, yön verecek olan yayın organıdır.

Yayın organı, devrimciler örgü- tünün oldukça sıkı ve gizli dağıtım ağı kurmasıyla yeni bağlar kurup temel birim örgütlerinin kurulabil- mesinin şartlarını ve olanağını yara-

tacaktır. Özellikle bu dönemde, aydınlanmak ve öğrenmek için can atan yaygın devrimci kesimlere, harektimizin genel amaçlarını, kap- samını ve niteliğini ileterek, tahmin edemeyeceğimiz genişlikte hareket alanı sağlayacak yayın organı böyleli- kle rolünü oynayacaktır. Şüphesiz ki, sömürgeci terörün oldukça yay- gın olduğu Kürdistan'da, bu iş burada yazıldığı gibi kolay ve acısız olmayacaktır. Ama büyük bir girişim- in, ilk etapta sınırlı ve küçük bir icraatı olacaktır bu. Böylece hem saflarımızda ve hemde devrimci yayına susamış ve işe atılmak için sabırsızlaşan, bağı kopmuş yada yeni oluşmakta olan devrimci çevrelerde kargaşalıklara adım adım son ver- menin imkânı doğmuş olacaktır. Devrimciler örgütünün yayın orga- nı, "sınıf mücadelesinin ve yığinsal öfkenin her kıvılcımını körükleye- rek, onu, yaygın bir yangın haline getiren muazzam devrimci körüğün- nün bir parçası haline" (Lenin) gel- melidir. Merkezi yayın organı, devrimciler örgütünün bilinçli gücüyle, ilkel ve siyasi eğitimden yoksun devrimci-yurtsever çevrele- rin gücünü birine yaklaştıracak ve birim örgütlerinde bir bütün halinde birleştiren çalışmayı örgütleyip yürütecektir. Bu organ, ülke çapında parti kurmak için yürüttü- ğümüz programlaşma mücadelesi- nin, sınırlı ve zayıfta olsa mücadele taktiklerimizin ve örgütsel çalışma- larımızın temel taşı olma niteliğini kazanmak durumundadır.

Ve devrimin kendisi de (...) tek bir hareket olarak değil, az çok güçlü patlamalar döneminin az çok mutlak durgunluktaki dönemlerinin dizi halinde birbirinin yerini alması ola- rak düşünülmelidir. Bundan ötürü, parti örgütümüzün eyleminin başlıca içeriği, bu eylemin yoğunlaşma noktası, en güçlü patlama döne- minde olduğu gibi en durgun dönemde de mümkün ve mutlaka gerekli çalışma olmalıdır, yani Rusya'nın bir ucundan bir ucuna bir- biriyle bağıntılı, yaşamın bütün yön- lerini aydınlatan, ve yığınların ola- bildiğince geniş katları arasında yürütülen siyasi ajitasyon çalışması da, sıklıkla yayınlanan bütün Rusya için bir gazete olmadan düşünülemez Bu gazete çevresinde kurulacak olan örgüt, buna katkıda bulunanların (sözcüğün geniş anlamıyla, yani gazete için çalışmaların tümünün) örgütü, her şeye, devrim dalgasının

“alçalış” dönemlerinde partinin onunurunu, saygınlığını ve yürekliliğini korumaktan, **ulus çapındaki silahlı ayaklanmayı** hazırlamaya, zamanını saptamaya ve gerçekleştirmeye kadar her şeye hazır olacaktır.” (a.g.e, sy. 214-215, a.ç. Lenin)

Devrimciler örgütünün merkezi yayın organı, örgütün korunmasını (her yönden ve her açıdan) sağlayacak olan ve örgütsel eylemin başarı olasılığını güvence altına alacak olan en önemli etmendir. Genel

siyasal durumun analizini yapma, bundan teorik sonuçlar çıkarma ve doğru bir yoruma ulaştırma yeteneğini ancak merkez yayın organı sağlayabilir. “Bir ayaklanma için uygun anı seçme” kabiliyetini ve tecrübesini geliştirmeye hizmet edecek olan bu organdır. Örgütün bütün birimlerini aynı anda uyaran ve harekete geçiren, “aynı siyasal sorunlara, olaylara ve sonuçlara aynı anda tepki gösteren” (Lenin) yayın organı aracılığıyla mümkündür. Bütün bunlar için eğitimi sağlayacak

olanda aynı yayın organıdır. Devrimciler örgütünde bulunması gerekli olan bütün meziyetleri ve ölçüleri (disiplin, kollektif çalışma, gizli çalışma, irade birliği, bütün faaliyetlerin merkezileşmesi vs. vs.) bilince çıkaracak organ yayın organdır.

Tıpkı Lenin’in dediği gibi eğer devrimciler örgütüne ilişkin işi başaramazsak, zavalı siyaset maceracılarından başka bir şey olmadığımızı kanıtlarız.

BİZ NEYİZ ?

Hepinize merhaba diyerek selamliyorum.

Her ne kadar, kadın sorununu temel ve güncel yayınlarıyla ele alıp işlemek, bu sorunla ilgilenen kadın, erkek herkesin görüşlerine sunup ve bugün kendisini ciddi olarak tartıştıran bu sorunun çözüm yollarının ne olduğunu vermeye çalıştıysamda, bu konuda henüz yeterli olmadığımı pek çok eksiklerim ve hatalarımın bulunacağını söylemekte yarar görüyor, şimdilik affınıza sığınıyorum.

Bu benim attığım küçücük bir adımdır. Sizlerin bu adımın devamı olacağınız inancıdayım. Özellikle kadın yoldaşların bilinç dağarcıklarında gizledikleri, hapsettikleri bilgileri dergi aracılığıyla en geniş kadın yığınlarına ulaşması için sunacaklarından hiç kuşum yok. Bizler, sosyalistler olarak erkek yoldaşlarımızla zafere giden yolda elele omuz-omuzayız. Kadın sorunu yalnızca kadınların değil, toplumun tümünün sorunudur. Bu sayfamızda onların gönüllerinde yatan arslanları görmek, yazılarını okumak tartışmak istiyoruz. Ama öncelikle kadın yoldaşlar edilgenlikten sıyrılıp, etkin olarak bu soruna sahip çıkmalı, bu soruna eğilmeli, düşünmeli, okuyup araştırmalı ve tartışma konularıyla kadın sorununa çözüm aranmalıdır.

Her yıl 8 Martlarda tüm ilerici kitle iletişim organlarında kadınlar günü ile ilgili yazılar yazılır ve bir daha her nedene bu konuya değinilmez. Kadın sorunu rafa kaldırılır ve heryıl ısıtılıp, ısıtılıp yalnızca 8 Mart’larda bizlere sunulur. Ve diyebilirimki hiç mübalaasız şimdiye kadar hep 8 Mart Kadınlar Günü

seminerlerini erkek yoldaşlarımız vermiş ve onlarda dinlemişlerdir.

Bu gelenekleşmiş duruma bence son vermenin zamanı çoktan geldi... Karınca, kaderince bu konuda doğru, yanlış ne biliyorsak konuşmalıyız. Suskunluğa, korkaklığa yeter demeli ve hemde bağıra bağıra konuşmalıyız. Eksiklerimiz, hatalarımız olabilir, hiç önemli değil, zaman sürecinde araştırmalarımızla o hatalarımızın üstesinden mutlaka geleceğiz. Bizim görevimiz yalnızca çocuk doğurup ona bakıp, büyütme değil, eşlerimizin işlerini görmekte değil, yemek, bulaşık çamaşır, ütü, temizlik, dikiş, nakışta değil, bütçenin küçücük ekonomisini yapan da değildir, o bütçede yedek gelir sağlayanda değildir, o halde biz neyiz ? Yerimiz neresidir, veya neresi olmalıdır ? En önemlisi biz nerede olmak istiyoruz. Artık klasikleşmiş, kadınlar eziliyor, sömürülüyor, meta olarak kullanılıyor tekerlemelerini bir tarafa bırakarak canla başla bu konuya eğilmeli ve araştırmalıyız. Kadın sorunuyla ilgili 50’ye yakın bilimsel kitap Türkçeye çevrilmiş durumda. Elimizde o kadar çok kaynak var ki kafamızda yıllardır soru olarak kalan herşeye cevap var. O halde iş başına. Okumalıyız, araştırmalıyız ve devrim saflarında yerlerimizi almalıyız. Yoldaşlar inanır mısınız, artık ağırmıza gidiyor. Yalnızca beden gücüyle devrim saflarında yerimizi almak. Oysa bizlerin mangel gibi yürekleri ve cevher dolu beyinlerimiz var. Biz bu yola inanıyoruz ve istiyoruz beyinlerimiz de işe yarasın. Artık 8 Mart’lar bir anma gününden ziyade mücadele gününe dönüştürülsün.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü’nün 79. yıldönümünde bugün tüm dünya

kadınlarına mal edilmesini sağlayan ve ömrünü işçi sınıfı ile kadınların kurtuluşuna adanmış sosyalist işçi önderi Clara Zetkin’i saygı ve sevgiyle anarak kısaca 8 Martın anlam ve önemine de değinmek istiyorum.

Yıl 1908 ve Mart’ın 8’i. Amerika’nın Washington eyaletinde dokumada çalışan kadın işçiler bazı istemlerinden dolayı direnişe başlamışlardır. Bu istemlerinin en önemlisi çalışma sürelerinin 10 saate düşürülmesidir. Bunun yanı sıra eşit işe eşit ücret, sendikalarda örgütlenme hakkı ve daha başka sosyal haklarını elde etmek için patronlarına karşı bir mücadele başlatmışlardır. Kadınların başlattığı bu mücadele, yeni yeni filizlenen kadın hareketi açısından büyük bir önem taşımaktadır. Clara Zetkin’in Enternasyonale götürdüğü öneriyle 8 Mart Dünya kadınlar günü olarak kabul edilmiştir.

8 Mart’a anlam ve önemini veren bu mücadele ateşi her geçen gün daha da yükselmelidir. Kadınlar mücadele alanlarında yığinsal olarak yerlerini almalıdırlar.

“Kadınlar ; uygar ödeve, milis içinde görev almaya ve politik hayata çağrılmazlarsa, ev işi ve mutfak bunalımcı atmosferinden çekilip alınmazlarsa, gerçek öğürlük temin edilemez değil sosyalizm, demokrasi bile kurulamaz...” (Lenin, Kadın ve Marksizm sf.149)

“Kadın işçi, erkek işçinin yanındadır. Sanayimizin kurulması ortak eserinde, kadın işçi, erkek işçiyle beraber çalışmaktadır. Politik bakımdan eğitilmişse, kadın işçinin ortak eserde payı bulunabilir, eğer korkak ve cahilse, kadın işçi şüphesiz kendi hatasından değil, eğitimden yoksun olması sebebiyle ortak

eseri yıkabilir...

İşte bu yüzden devrimcilerin yeni bir hayat kurmaya başladıkları sıralarda, işçi ve köylü kadınların politik eğitimleri başlıca görev, burjuvaziye

karşı zaferin en büyük görevidir...." (Marksizm ve Kadın sf. 148/ "Stalin-Kadının politik eğitimi")

"Kadinsız Demokrasi Olmaz" (Lenin).

Yaşasın 8 Mart Dünya Kadınlar Günü.

Evin

BİR YENİLGİNİN ANATOMİSİ

Rus işgalci ordularının Afganistan'dan çekilmelerinden sonra, dünya kamuoyunda en çok tartışılan sorunlardan biri, belkide en çok tartışılan Afganistan sorunu ve kukla hükümetinin geleceği oldu. Amerika ve Sovyet sosyal-emperyalistlerinin Cenevre'de vardıkları antlaşmalar neticesinde, Rus işgalci-leri geçmişte "CIA ajanları", "karşı devrimci" diye damgaladığı Afganlı burjuva ve kralcı çevrelerle bir antlaşma zemini aradı ve elde etmek istediği sonuca varamadı.

Rus emperyalizmi 9 yıldan beri yürüttüğü savaşta sorunu askeri olarak çözemedi. Buna karşılık son şansı olan demagoji, yalan ve iftiralar doğrultusunda tüm basın yayın tekelleri, dünya arenasında mevcut olan tüm revizyonist-oportunist akımları harekete geçirerek diplomatik alanda bir sonuç almak istediye de teşhir ve tecrit olmaktan kurtulamadı. Afganistan gerçeğinin kavranılabilmesi için, kısa da olsa Afganistan'ın yakın geçmişine bir göz atmakta yarar vardır.

1919 yılında Afgan Kralı Amanullah önderliğinde İngiliz emperyalizmine karşı girişilen anti-emperyalist savaş, başta Bolşevikler olmak üzere tüm uluslararası komünist hareket tarafından desteklendi. 1921 yılında ise Sovyetler Birliği ile Afganistan arasında bir saldırmazlık ve dostluk antlaşması imzalandı. Bu antlaşma iki devletin "bir birlerinin iç işlerine karışmamayı" ve antlaşmayı imzalayan güçler "birbirlerinin aleyhine olabilecek askeri ve politik antlaşmalar yapmayacakları" yönünde terminat veriyorlardı. Sovyetler Birliği Afganistan ile olan dostane ilişkilerini her alanda güçlendirdi. Stalin ise 1921'de imzalanan antlaşmaya bağlı olarak Afganistan ile

olan ilişkileri sürdürdü. 1929 yılında Tacik Batşa Sako hareketi (ki İngilizler tarafından destekleniyordu)nin yenilmesi ile birlikte Amanu ilahın reformist yönetimi son bulmuş yerine Nadir Şah tahta çıkıyordu. Bu döneme tekabül eden Haşım Han hükümeti bir terör ve baskı yönetimini tesis edip en basit demokratik gelişimi bile kanla bastırıyordu. 1936 yılında Afganistan ile Sovyetler Birliği arasında, 1921 yılında imzalanan antlaşma bir on yıl için daha yenilendi.

1954-1955 yıllarından itibaren ABD Afganistana askeri yardımı yapmayı red etti. Buna karşılık Pakistan'a her türlü yardımı yapıyordu. Bu durumunda etkilemesi sonucu Afganistan yönetimi Sovyetler Birliği ile olan ilişkilerini güçlendirdi ve Sovyetler Birliği Afganistanın ekonomik gelişimine katkılarını daha da artırarak 1956-1961 deki 5 yıllık planın yönetiminin bizzat Sovyet teknisyenleri üstleniyordu.

1961 yılında Afganistan ve Pakistan arasında "Paşunistan meselesinden" kaynaklanan çelişme ve sürüşmelerde Sovyetler Birliği Afganistanı destekledi. Bu arada ABD'nin isteği ve onayıyla Pakistan, Türkiye, ve İran ile birlikte CENTO'ya üye oldu.

Bu dönemde yani 1955-1965 yılları arasında Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a yapmış olduğu "yardım" 552 milyon dolardı, buna karşılık ABD'nin yapmış olduğu "yardım" 150 milyon dolardı. 1965-1977 yıllarında Rusya'nın Afganistan'a yapmış olduğu "yardım" 750 milyon dolara çıktı.

Kral Zahir Şah döneminde Rusya'nın Afganistan üzerine hakimiyeti gittikçe yerleşmişti. Özellikle çeşitli önemli bakanlıklarda çalışan

Sovyet teknisyenleri aracılığıyla bu durum gittikçe sağlamlaşmıştı.

1973 yılında Afganistan Kralı yıkıldı. Şah Zahir'i tahtan indiren yeğeni Muhammed Davut cumhuriyeti ilan etti. Fakat, o dönemde Afganistan ekonomik krizin içinde yuvarlanıyordu.

Amerikan emperyalizmi ve Sovyet sosyal-emperyalistleri bu ekonomik krizden yararlanarak politik çıkarlar elde etmek istiyorlardı. Davut, 1946-1953 yıllarında savunma bakanı, 1953-1963 yılları arasında Başbakan, ve 1973 yılında yapılan darbenin önderiydi. 1953 yılında Başbakan olan Davut Sovyetler Birliğine yakın bir politika izledi ve ona uygun tedbirler aldı. Askeri ve ekonomik olarak Afganistan'a bir dizi olanaklar sunan ve her yıl binlerce Afgan subayının Sovyetler Birliği'nde askeri eğitim görmeleriyle Rusya Afganistan'da güçlü bir etkinliğe sahip oluyordu. Daha sonraları bugün İtalya'da sürgünde bulunan eski Afgan Şahı Zahir tarafından yetleştirilen parlamenter rejimin neticesinde 1965 ve 1969 yıllarında yapılan seçimlerde Babral Karmal ve Nur Muhamet Taraki gibi Sovyet yanlıları, milletvekili seçildiler. Buna paralel olarak islami hareket de geliyordu.

Yukarıda da belirtildiği gibi 75'lerdeki ekonomik krize bağlı olarak Davut yönetimi Afganistan'ın geleneksel pozisyonunu korumak ve sağlamlaştırmak için Rusya ve Batılı emperyalistlerin Afganistan'daki etkinliklerini dengelemek ve yeni yeni ekonomik yardımlar elde etmek için ordu içindeki Rus yanlılarının etkinliğini azaltma girişimine tanık oluyoruz. Buna bağlı olarak İran ve bir dizi arap ülkesiyle ticari antlaşmalar imzalandı. Rusya'nın Afganistan'daki etkinliği gittikçe

azalıyordu. Rusya bu durumdan kurtulmak, kendisine bağlı olan bir ülkenin İran'daki şah yönetimi gibi Amerikan emperyalizmine bağlı bir uydu haline gelmesini engellemek, kendi deyimiyle "gırtlığına dayanmış bir bıçak" istemiyordu. Bu amaçla 27 Nisan 1978 darbesi tezgahlandı ve yürürlüğe konuldu. Darbe neticesinde Davut, ailesi ve yandaşları iktidar organlarından uzaklaştırıldı ve öldürüldüler.

Bilindiği gibi Davut'un "Afganistan Demokratik Halk Partisine" yönelik olarak yapmış olduğu operasyonlar neticesinde darbe yapıldı. ADHP'si 1965 yılında birinci kongresini yaparak kuruluyor. Bu parti iki ayrı klikten oluşuyor : KHALQ (halk) ve PARÇAM (bayrak). Bu gruplardan birincisinin liderliğini Taraki ve Amin, ikincisinin ise Karmal yapıyordu. Bu iki fraksiyon bu isimleri çıkardıkları gazetelerden almaktaydılar. Bu iki grup arasında başgösteren kariyer savaşında Amin'i CIA ajanı olarak suçlamaya, Amin taraftarları ise Karmalcıları Davut yönetimi ile girdikleri ilişkilerden dolayı suçluyordu. Davut yönetiminin *Parçam* milletvekillerini dışlamasıyla birlikte bu iki fraksiyon 1977 yılında yeniden birleştiler.

O dönem "Afganistan halkının kurtuluş örgütü" (SAMA) ve "Afganistan ulusal birleşik cephesi" adlı devrimci demokrat örgütlere oluşuyordu. Halk partisini oluşturan KHALQ ve PARÇAM adlı revizyonist akımlara karşı tavrı alan bu Afgan devrimci demokratları ilk dönemde kaydettikleri gelişmeleri daha sonra sürdüremediler. Bu durumun realite halini almasının bir çok nedeni vardır. Bu gruplar aynı anda iki karşı devrimci cepheye karşı savaşmak zorunda kalmaları vb. nedenlerden gelişmediler.

17 Nisan 1978 tarihinde PARÇAM gazetesinin direktörünün öldürülmesi akabinde yapılan gösteriler ve tutuklamalardan sonra akeri darbe yapıldı. 30 Nisan 1978'de Nur Muhammed Taraki, ADHP'sinin genel sekreteri, cumhurbaşkanlık ve başbakanlık görevine getiriliyordu. Kurulan hükümette KHALQ kligi ezici çoğunluğu elde tutuyordu. Babrak Karmal ise Başkan yardımcılığına getiriliyordu. O dönem Afganistan'da yaklaşık olarak 3 bin dolayında sovyet danışmanı bulunmaktaydı. Daha sonra KHALQ

taraftarları, hükümet içinde kendileriyle ilişkisi olmayan diğer fraksiyonlardan, yani bağımsız ve Parçam adlı gruplara mensup unsurları tasfiye ettiler.

Amerikan emperyalizmi ve Sovyet sosyal-emperyalistleri bu ekonomik krizden yararlanarak politik çıkarlar elde etmek istiyorlardı. Davut, 1946-1953 yıllarında savunma bakanı, 1953-1963 yılları arasında Başbakan, ve 1973 yılında yapılan darbenin önderiydi. 1953 yılında Başbakan olan Davut Sovyetler Birliğine yakın bir politika izledi ve ona uygun tedbirler aldı. Askeri ve ekonomik olarak Afganistan'a bir dizi olanaklar sunan ve her yıl binlerce Afgan subayının Sovyetler Birliği'nde askeri eğitim görmeleriyle Rusya Afganistan'da güçlü bir etkinliğe sahip oluyordu. Daha sonraları bugün İtalya'da sürgünde bulunan eski Afgan Şahı Zahir tarafından yetleştirilen parlementer rejimin neticesinde 1965 ve 1969 yıllarında yapılan seçimlerde Babrak Karmal ve Nur Muhamet Taraki gibi Sovyet yanlıları, milletvekili seçildiler. Buna paralel olarak islami hareket de geliyordu.

Yukarıda da belirtildiği gibi 75'lerdeki ekonomik krize bağlı olarak Davut yönetimi Afganistan'ın geleneksel pozisyonunu korumak ve sağlamlaştırmak için Rusya ve Batılı emperyalistlerin Afganistan'daki etkinliklerini dengelemek ve yeni yeni ekonomik yardımlar elde etmek için ordu içindeki Rus yanlılarının etkinliğini azaltma girişimine tanık oluyoruz. Buna bağlı olarak İran ve bir dizi arap ülkesiyle ticari antlaşmalar imzalandı. Rusya'nın Afganistan'daki etkinliği gittikçe azalıyordu. Rusya bu durumdan kurtulmak, kendisine bağlı olan bir ülkenin İran'daki şah yönetimi gibi Amerikan emperyalizmine bağlı bir uydu haline gelmesini engellemek, kendi deyimiyle "gırtlığına dayanmış bir bıçak" istemiyordu. Bu amaçla 27 Nisan 1978 darbesi tezgahlandı ve yürürlüğe konuldu. Darbe neticesinde Davut, ailesi ve yandaşları iktidar organlarından uzaklaştırıldı ve öldürüldüler.

Bilindiği gibi Davut'un "Afganistan Demokratik Halk Partisine" yönelik olarak yapmış olduğu operasyonlar neticesinde darbe yapıldı. ADHP'si 1965 yılında birinci kongresini yaparak kuruluyor. Bu parti iki ayrı klikten oluşuyor : KHALQ

(halk) ve PARÇAM (bayrak). Bu gruplardan birincisinin liderliğini Taraki ve Amin, ikincisinin ise Karmal yapıyordu. Bu iki fraksiyon bu isimleri çıkardıkları gazetelerden almaktaydılar. Bu iki grup arasında başgösteren kariyer savaşında Amin'i CIA ajanı olarak suçlamaya, Amin taraftarları ise Karmalcıları Davut yönetimi ile girdikleri ilişkilerden dolayı suçluyordu. Davut yönetiminin *Parçam* milletvekillerini dışlamasıyla birlikte bu iki fraksiyon 1977 yılında yeniden birleştiler.

O dönem "Afganistan halkının kurtuluş örgütü" (SAMA) ve "Afganistan ulusal birleşik cephesi" adlı devrimci demokrat örgütlere oluşuyordu. Halk partisini oluşturan KHALQ ve PARÇAM adlı revizyonist akımlara karşı tavrı alan bu Afgan devrimci demokratları ilk dönemde kaydettikleri gelişmeleri daha sonra sürdüremediler. Bu durumun realite halini almasının bir çok nedeni vardır. Bu gruplar aynı anda iki karşı devrimci cepheye karşı savaşmak zorunda kalmaları vb. nedenlerden gelişmediler.

17 Nisan 1978 tarihinde PARÇAM gazetesinin direktörünün öldürülmesi akabinde yapılan gösteriler ve tutuklamalardan sonra akeri darbe yapıldı. 30 Nisan 1978'de Nur Muhammed Taraki, ADHP'sinin genel sekreteri, cumhurbaşkanlık ve başbakanlık görevine getiriliyordu. Kurulan hükümette KHALQ kligi ezici çoğunluğu elde tutuyordu. Babrak Karmal ise Başkan yardımcılığına getiriliyordu. O dönem Afganistan'da yaklaşık olarak 3 bin dolayında sovyet danışmanı bulunmaktaydı. Daha sonra KHALQ taraftarları, hükümet içinde kendileriyle ilişkisi olmayan diğer fraksiyonlardan, yani bağımsız ve Parçam adlı gruplara mensup unsurları tasfiye ettiler.

Bu hesaplaşmalar neticesinde savunma bakanı aynı zamanda darbenin mimarı olan General Abdulkadir'inde içinde olduğu bir çok kişi kendileri kabinenin dışında bulmuş oluyordu. 5 Aralık 1978 de Moskova'da Taraki ve Brejnev arasında 20 yıllık dostluk ve işbirliği antlaşması imzalandı. Rus danışmalarının sayısı verilen verilere göre 5000'e yükselmisti. 27 Temmuz'da Hafizullah Amin partinin merkez komitesinin genel sekreteri ve aynı zamanda savunma bakanlığına geti-

riliyordu. H. Amin daha önceki gizli istihbarat teşkilatının başında bulunmaktaydı. Bu durumda göz önüne aldığımızda açıkça görülecektir ki H. Amin'in pozisyonu gittikçe sağlamlaşmıştı.

10 Aralık 1978'de Moskova'da Brejnev ile görüşükten sonra Afganistan'a dönen Taraki, Amin'i tasfiye edip "Parçam"lar la yeni bir yapılamaya gitmek istiyordu. 14 Aralıkta Amin'i saraya çağırttı. Amin ise elde ettiği bilgilerden yararlanarak Taraki'yi tasfiye ederek yönetimi elle geçirdi. 16 Aralık'ta Amin Konsey Başkanlığına ve Başbakanlık görevine atılıyor. 6 Ekim tarihinde ise Amin yönetimi bir çok ülkenin temsilcilerinin önünde Sovyet elçisini suçluyor ve Rusya'dan kendi elçilerini geri çekmesini istiyor. Dağıttıkları dökümanlarda ise Eylül bunalımının sorumluluğunu Rusların üzerine atmış oluyorlardı. Amin, Sovyet danışmanlarının siyasi polisi örgütlenme istemini red edince, CIA ajanı olarak suçlanıyordu. Ve 27 Aralık 1979 yılında Sovyet orduları Afganistanı işgal ediyordu. Bu işgal olgusu bir çok güç tarafından değişik şekillerde değerlendirildi. Sovyet yanlılarınca "Enternasyonalist dayanışma", "sosyalist yardımlaşma" vb. şekillerde değerlendirilerek göklere çıkarıldı. Devrimci komünistler, demokratlar ve dünya barışsever güçleri tarafından ise emperyalist işgal olarak değerlendirip mahkum edildi.

Amin ve çevresinin fiziki olarak imha edilmesi ile birlikte Babrak Karmal Devlet başkanı ve Başbakan olarak göreve getirildi. Ve yeni bir hükümet oluşturuldu.

1979 yılının sonlarına doğru yapılan işgale karşı Afganistan'ın dört bir yanında Rus işgaline karşı halk ayaklandı. İlk başlarda örgütsüz ve dağınık bir şekilde yürütülen mücadele daha sonraki dönemde örgütlü bir hal aldı. Afgan halkının Sovyet işgaline karşı yürüttüğü mücadele haklı bir mücadeledir. Bu mücadelede yer alan 1979 yılında kurulan "Afganistan Halkının Kurtuluş Örgütü" (SAMA) ve "Afganistan Ulusal ve Birleşik Cephesi" gibi devrimci örgütler hariç tutulursa diğer örgütlenmeler esas olarak Amerikan emperyalizmi, Batılı emperyalistler ve Pakistan, İran gibi faşist ve sömürgeci güçler tarafından finanse edilip destekleniyorlardı.

SAMA adlı devrimci örgütün 1983'ten sonra pek ciddi bir faaliyeti olmadı. Daha doğrusu kurucusu ve aynı zamanda lideri durumunda olan Macit Kalakani'ni, yakalanıp öldürülmesinden sonra faaliyetleri zaten aksamıştı.

Rus işgalcilerinin 15 Şubat'ta Afganistan'ı terk etmek zorunda kalması ve çağımızın en büyük yenilgilerinden birini almasının akabinde Afganistan'daki güçler arasında iktidar mücadelesi gittikçe hızlandı. Bu mücadeleye katılan güçler hakkında kısa bir bilgi vermekte yarar vardır.

Hizbi İslami (İslam Partisi) Mühendis Gülbettin Hikmetyar tarafından yönetilen ve "müslüman kardeşler" örgütünün bir devamı olan bu örgüt Pakistan'daki iltica kamplarında önemli bir güce sahip olup aşırı fanatik bir örgüttür. Yunus Halis'in *Hezbi-İslami*; Bu parti birincisine oranla daha liberaldir. 1979 yılında Hikmetyar'ın partisinde kopan bu grup, doğu paştun aşiretleri arasında Jalalabad şehrinin çevresinde Kabul'a kadar olan bölgede kumandan Abul Haq'a bağlı olarak faaliyet yürütmektedir. **Jamiati İslami** (İslami cemiyet). Bu örgüt Kabul üniversitesi teoloji profesörü Burhanettin Rabbani tarafından yönetiliyor. Afganistan'da yönetime karşı mücadele eden kumandanlardan Ahmed Şah Mesud Panşir bölgesinde, İsmail Han Herat bölgesinde bu örgüte bağlı olarak çalışmaktadırlar.

İttihati İslami (İslami ittifak) Abdul Rasul Sayaf tarafından yönetilen bu örgüt vahabit mezhebine bağlı unsurlardan oluşmakta, Suudi-Arabistan'dan yardım almaktadır. Ülkede pek etkisi yoktur. **Harakat-i Enqelabi İslami** (İslam devrimi hareketi) **Nabi Muhammedi** tarafından yönetilen bu örgüt, güney paştun bölgesinde etkindir. **Eski Afgan kralı Zahir Şahi** desteklemektedir.

Jabha (ulusal kurtuluş cephesi) Mojaddedi tarafından yönetilen bu örgüt kralcı olup pek etkinliği yoktur.

Majaz-i İslami (İslam ulusal cephe), bu örgüt Pir Seyid Ahmed Geylani tarafından yönetilen tutucu, kralcı olup, büyük paştun aileleri arasında etkindir. Şii örgütlerden oluşan Tahran cephesine gelince liderliği Muhammad Karim Halili yapıyor. Bu cepheyi oluşturan en önemli örgüt ise Şeyh Assef Mohseni tarafından yönetilen *Hare-*

keti İslami, Seyyed Behestin'in Şupah-ı Pastaran'dır. Genel olarak şii güçler Hararanlar bölgesinde, Kabul'un batısında örgütlüdürler.

23 Şubat 1989'da Pakistan'da toplanan Afgan şurası geçici hükümeti oluşturdu. Devlet Başkanlığına M. Mojaddedi, Başkanlığa ise Sayyaf getirildi. Kurulan bu geçici hükümet bugün Afganistan'da mevcut olan hükümetten fazla bir şey sunmuyor. Sunması da olası değildir.

Rus emperyalistleri 1979 yılının sonlarında Afganistan'ı işgal ederken bu ülkenin yönetiminin "çağrısı" üzerine gittiklerini söylüyorlardı. Fakat, her ne hikmet ise ülkeyi işgal eder etmez ilk yapılan iş ülke yönetimini yani Amini ve çevresini fiziki olarak tasfiye etmek oldu. İşgalci ordular Afganistan'ı işgal ettikten sonra, kendilerine çağrı yapan kişiyi 9 yıl boyunca arayıp bulamadılar ve en son 15 Şubat'ta işgalci Sovyet ordusu en büyük yenilgilerden birini alarak Afganistan'ı terk etmek zorunda kaldı.

Rus Sosyal-emperyalistleri bu işgal ile birlikte Afganistan'a ne götürdü? Kendi önüne koyduğu hedeflere ulaşabildi mi? Hayır! Kesinlikle Hayır! Rus işgalci orduları ülkeyi işgal ederken önüne koyduğu en temel görev; Afgan halkına boyun eğdirmek Afganistan'ı ekonomik, siyasi, askeri ve kültürel alanlarda ilhak ederek Rus İmparatorluğuna katmaktır. Rus emperyalistleri Afganistan'da hüsrana uğradılar. Bu savaş boyunca 10 binlerce askerini yitirdi, ekonomik ve politik olarak büyük kayıplara uğradı. 9 yıl boyunca Afgan halkı ülkeyi parça parça işgalcilerin elinde kopardı. En son ülkenin %80 den fazlası mücahitlerin eline geçti. Savaş boyunca Rus emperyalistlerinin Afgan halkına götürdüğü, baskı, terör zulüm ve kandı. 9 yıl boyunca milyonlarca Afganlı katledildi. Ekonomik olarak ülke iflasın eşiğine getirildi. Ve bu ortamda Rus emperyalistleri "onuru" kurtarmak için "barış sever" kesildiler. Sanki Afganistan'ı işgal eden kendileri değilmiş gibi. Bu savaş boyunca Afgan halkının Rus emperyalistlerine karşı yürüttüğü mücadele başta Rusya'da yaşayan halklar olmak üzere tüm ezilen halklar cesaretlendirdi. Rus emperyalizminin yarattığı psikoz ortamında gelişen bu hareket, yarattı-

lan imajı kırdı. Peki ABD emperyalizmi ne yapmıştır? Rus sosyal-emperyalizmi, iktidarda tutunamayan uşaklarını ayakta tutabilmek için tanklarını ve 150 bin civarında askerini ülke içine sokmuş, Orta-Doğu'ya hakim olmak, dolayısıyla Hint-Okyanusuna en uygun ve rahat bir şekilde açılabilmek için Afganistan penceresini kulanmakla karşı karşıya kalmıştır. ABD tam da bu dönemde SB'ne engeller çıkarmak ve rahatsız etmek, bu pazar paylaşımının Afganistan'daki uzantısı olarak kımıldamaya ve Rus sosyal-emperyalizmine karşı kendi çıkarları doğrultusunda yeni karşı-atakları geliştirmeye başladı. ABD, Afganistan meselesinde uyguladığı eylemlerle Vietnam'da aldığı yenilgi'den sonra kaybedilen manevi değerini ve ittifak halinde olduğu diğer emperyalist güçlerin moralini yükseltmek; bu amaçla pazar paylaşımında etkinliğini yeniden oluşturmak ve inisiyatif ele geçirmek için karşı-ataklara girişti. Başta ABD olmak üzere, müttefik olduğu diğer güçlerle Sovyetler Birliği'ne yönelik Buğday ambargosu vb. yaptırımlar uyguladı. Aynı zamanda Afganistan'da gelişen haklı direniş hareketine el

atmaya, denetimi altına almaya çalışarak Rus sosyal emperyalizmine karşı kullanma doğrultusunda adımlar attı. ABD, bu dönemde bir yanda SB'nin Afganistan'ı işgalini engellemeye çalışırken, diğer yandan, o dönemde İran'da gelişen devrimin, Pakistan'daki kitleleri harekete geçirmesini engellemeye çalışmaktadır. Pekala, İran'da olan Pakistan'da da olabilirdi. Afganistan işgali, ABD için Pakistan'ın da elden gitmesinin korkusunu taşıyordu. Pakistan'ın elden gitmesi ise, Orta-Doğu'da var olan dengeyi tümenden değiştirecekti. İran'ı kaybetmeyle karşı karşıyaydı. Ve SB'nin İran üzerine uygulayacağı baskıyla İran'da düşecekti. Bu yüzden, ABD yeni manevralara girişmeye başladı. Bu durum, ABD'yi Pakistan'ı güçlendirme ve Afganistan'da tam anlamıyla SB'nin başını ağrıtmaya itti. ABD, Rus işgaline karşı gelişen direnişe yardım ederken, direniş içinde en gerici güçleri kendisine müttefik seçti ve süreç içinde Direniş hareketi içinde yeralan devrimci-ile-rici öğeleri tasfiye ettirerek her yönlü yaptığı yardımı artırdı. Ve de Afganistan işgalinden yararlanarak anti-komünist kampanyayı had saf-

haya çıkardı.

Afganistan'da Rus işgline karşı gelişen direniş hareketi haklı bir zeminde oluşmuş ve muhterası itibarıyla de desteklenmesi gerekmektedir. Rus sosyal-emperyalistleri güçlü bir direnişle karşılaşmış ve uygulamaya koymaya çalıştığı senaryo çıkmaza girmişti.

Emperyalist ve sosyal-emperyalist sistemin neden oduğu bu savaş, gelişen noktada Afgan halkına kan ve gözyaşından başka bir şey getiremedi. Afgan halkının yürüttüğü anti-işgalci savaş anti-demokratik ve karşı-devrimci klikler tarafından emperyalizmin genel çıkarları doğrultusunda kullanıldı ve gelişen noktada savaş devrim düşmanları arasında cereyan etmektedir. Emperyalist ve sosyalistlerin arasındaki çelişkiler üzerine strateji inşa eden, emperyalistlerin kendi aralarındaki durumuna gelecek taktiksel bir uyantısı durumuna gelerek gerçek anlamda bir Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin verilemeyeceği Afganistan gerçeği bize çok net bir şekilde emperyalist bir yapı oluşturarak, ancak bu kaostan çıkılabiliyor.

R. NAWXOŞ

TÜRKİYELİ SOL HAREKETLERİN ÇIKMAZI

“KÜRDİSTAN ÖCÜSÜ !”

“...Bütün devrimci sosyal demokratlar tarafından ileri sürülen, sömürgelerin derhal bağımsızlığa kavuşturulması istemi de, bir dizi devrimler olmadan kapitalist düzende “gerçekleştirilebilir” bir şey değildir. Ama bundan çıkan sonuç, sosyal demokrasinin bütün bu istemler için derhal devrilmesi gereken en kararlı savaşımdan vazgeçmesi sonucudur. (Böyle bir şey, ancak burjuvazinin işine yarar.) Tam tersine, buradan, çıkan sonuç, bu istemlerin, burjuva legalitesinin sınırları aşarak bu sınırlar yerle bir edilerek, parlamentoda söylevlerle, sözde kalan protestolarla yetinmeyecek, yığınları kesin eylemlere çekecek, her temel demokratik istem uğruna savaşımı yoğunlaştırıp, pro-

letaryanın burjuvaziye saldırısında kadar, yani burjuvaziye mülksüzleştirilen sosyalist devrime kadar vardırıarak, bu istemlerin, reformist değil devrimci biçimde formüle edilmesi ve eyleme geçirilmesidir...”

Lenin

Değerli Arkadaşlar,

Bizler 17 Aralık 1989 tarihinde 12 Aralık'ta Kamışlı'da katledilen 15 şehit yoldaşlarımızı, şanlarına yaraşır şekilde anmak, onlara karşı olan görevlerimizi kısmen de olsa yerine getirmek düşüncesinden hareketle, İsviçre'nin Basel kentinde “Kamışlı Katliamı ve günümüzün politik sorunları” konulu bir seminer düzenleyerek şehit yoldaşlarımızı bir kez daha andık.

Seminer yoğun katılımımız ve büyük bir coşkuyla Hüseyin Aslan, Yoldaşın “Günlük pratik eylem içinde olmayan bir önder, önder olmaz” şiarıyla başlayıp, şehit yoldaşlarımızı anılarına yaraşır bir şekilde anmaya çalıştık; anılarına bağlılığımızı bir kez daha dile getirip, onların bıraktığı yerden özgürlük ve bağımsızlığın meşalesini Kürdistan'ın dağlarına dikeceğimizi bir kez daha dile getirdik.

Seminer boyunca şehit yoldaşlarımızın pratik mücadeleleri, Kürdistan Devrimine ilişkin teorik yaklaşımları üzerinde uzun uzun duruldu. Sömürgeci devletlerin korkulu rüyası olan Marksist-Leninistlerin, sömürgeci devletlerin işbirliği sonucu nasıl katledildikleri; şehit yoldaşların Kürdistan'ın diğer parçalarındaki Kürt örgütleriyle olan ilişkileri, onlara göturdükleri öneriler üzerinde durularak ve bugünkü Kürdistan'ın politik sorunlarının anlatılması ve tartışılmasından sonra büyük bir coşku içinde geçen seminerimiz son bulmuş oldu...

Buraya kadar anlattıklarımız,

seminerin bizimle ilgili yönü. İkinci yönü ise Türkiyeli sol hareketlerin seminere duydukları ilgi (!) ve Kürdistan konusundaki duyarlılıkları oluşturmaktadır.

Seminer öncesi istisnasız bütün Türkiyeli sol hareketlere seminerin davetiyesi verilmiş, hareket olarak, kişi olarak seminere davet edilmişlerdi. Ne varki seminer gününde, Rizgarci arkadaşlardan başkasını seminerde bulmak mümkün olmamıştır. Bu durum Kawa hareketini ciddiye almamak olarak ele alınmaz ; Kürdistan konusunda halen Kemalizmin etkisinde, şövenizmin batağında yüzen, Kürdistanı tarihsel olarak daha yerli yerine oturtamayan Türkiyeli sol hareketlerin çoğu, Kürdistan konusundaki yetmezliklerinin, teorik ve pratik çözümsüzlüklerinin sonucu olarak, Kürdistanlı hareketlerin düzenledikleri seminer, gece, v.s....v.s. gibi etkinliklere kitlelerin katılmalarını olukoyduları gibi, sorumluluklarının

dahi seminerde yokluğu Türkiyeli sol hareketlerin Kürdistan konusunda nasıl bir çıkmaz içinde olduğunun göstergesidir.

“Kürt halkı bir gerçektir, yok edilemez.” Başlıklarıyla 1988’de özel sayılar çıkarmak, Kürt sorununa doğru yaklaştığının, Kürt sorununa doğru eğilindiğinin göstergesi değildir. Kaldığı aynı gerçekliği Kürt yurtseverleri 1970’li yıllarda, Diyarbakır zindanlarında sömürgecilerin suratlarına haykırmışları : “Ay ve Güneş nasıl gerçekse Kürtlerde öylesine gerçektirler.” Kalkıp 1988’de “Kürt halkı bir gerçektir, yok edilemez” demek, Türkiyeli sol hareketler için ileri bir adım değildir ; olsa olsa Kürdistanlı sol hareketlerin ne kadar gerisinde olduklarının göstergesidir.

Kürdistan’daki her gelişmeye çıkar gözüyle bakmak, parsel toplamak düşüncesiyle yaklaşmak, ne Türkiye devriminin sorunlarını, ne de Kürdistan devriminin sorunlarını

çözer ; ne de düşündüğümüz anlamda enternasyonalist bir birliğin yaratılmasına hizmet eder...

“Bunlar taze güçtür, faşizmin tabanı olamazlar, yarınki sıcak savaşta saflarımızdadırlar, bu nedenle kıymetlerini bilmeliyiz,” işte, Türkiyeli sol hareketlerden bazılarının Irak Kürdistanı’ndan Türkiye Kürdistanı’na iltica eden, Kürt ilticacılarına yaklaşım tarzı.

Türkiyeli sol hareketlerin Kürdistan sorununa yaklaşımları bu olduğu, Kürdistan’ı bir “öcü” olarak gördüğü sürece, Türkiye devrimi de, Kürdistan devrimi de hayal olmaktan öteye gidemeyecektir.

YAŞASIN ULUSLARIN EŞİTLİĞİ,
HALKLARIN KARDEŞLİĞİ !

YAŞASIN BAĞIMSIZ BİRLEŞİK
DEMOKRATİK KÜRDİSTAN !

KAHROLSUN SÖMÜRGEÇİ
DEVLETLER VE ONLARIN İŞBİRLİK-
ÇİLERİ !

HİÇBİRŞEY ÖZGÜRLÜK VE BAĞIM-
SIZLIKTAN DAHA DEĞERLİ DEĞİLDİR !

Basel’den bir Ala Yekîti okuru

GÜNEY KÜRDİSTAN’DAKİ MÜCADELENİN DÜNÜ VE BUGÜNÜ

(7 sayıdan devam)

Y. ROHAT

« İran Kürdistan’ından gelen İsmail Şerifzade ve arkadaşlarına, “Türkiye Kürdistan’ından” gelen Dr. Şivan, Brusk ve Çeko gibi kişilere karşı iyi davranmadı. Bir dönem sonra onları imha etti. Halbuki onlarla girebileceği demokratik ilişkiler çerçevesinde Kürt halkının örgütlülüğünü tüm Kürdistan’a yayabilirdi. Bir halkın en büyük silahı örgütlülüğüdür. İşte o dönem KDP önderliği tamda bunu kavrayamadı, Kürdistan’daki tüm anti-sömürgeci güçleri tek bayrak, tek cephe çatısı altında toplaması gerekirken ; yalnızca “Irak Kürdistan’ı” ile sınırlı bazı reform ve kısmi haklar peşinde koştu. KDP’nin bu tavrı tamda Iraklı sömürgecilerin işine yaradı. Irak sömürgecileri bir dönem sonra Kürdistan’daki milli hareketin toptan imhası planlarını gizlice yaparak KDP ile anlaşır göründüler. Kürt ve Arap halkının büyük dostlarından

KDP ve Baas arasında gerçekleşen ilerici-devrimci ittifaklardan dem vurdular. Böylelikle Kürt Milli hareketinin o dönemki önderliğinin gözlerini kamaştırarak, onların somut gerçekleri görmemelerini sağladılar. Dönemin sömürgeci Irak devlet başkanı Kürt hareketini aldatan demeçlerinden birini verirken, tüm sinsi ve insanlık dışı planlarını perde arkasında tutularak Mart 1970 antlaşmasına ilişkin şunları söylüyordu ; « Kürt sorununun barışçıl ve demokratik çözümünün ilgilendiren şeyi, devrim ; seri çabaların ürünü olan ve Kürt halkının oğullarının ulusal haklarını garanti altına almayı hedefleyen bir antlaşmayı 11 Mart 1970’te kamuoyuna duyurdu, keza bu antlaşma açık, geçmişe dayanan Kürt Demokrat Partisi ve Arap Sosyalist Baas Partisi arasındaki diyalogun bir ürünüydü. Bu açıklama tüm ilerici yurtsever ulusal

güçlerin takdirini topladı »⁽⁵⁾ Sömürgeci Irak burjuvazisi kendi devlet başkanı aracılığıyla sıkıştığı için bu türden demeçler veriyordu. Amaç bir dönem Kürdistan’daki hareketi pasifize etmek ve oraları yeniden kontrol edebildikten sonra ; Kürt hareketini imhaya yöneltti.

Neydi Baas’ın sinsi planları ?

Güney Kürdistan’da Kürt halkının oldum olası köklü mücadelesi vardı. Irak devleti bir anlamıyla emperyalist devletler tarafından (özellikle İngiltere) Kürt halkının Kurtuluş Mücadelesi karşısına diktilmişti. Kurulduğu günden beri istikrarlı bir yapıya sahip olmayan Irak devleti, sürekli çeşitli Arap burjuva birlikler arası kavgalara sahne oldu. Özellikle Arap burjuvazisi Kürdistan Milli Hareketi karşısında direncini habire yitirdiği için, habire birbirine girdi.

Irak'ta birkaç yılda bir bir darbe gündeme geldi.

Şöyleki, 1958 yılında Irak'taki Haşimi monarşisinin Abdulkerim Kasım önderliğinde yıkılmasından sonra ; Irak Milli Demokrat Partisi, KDP ve Irak Komünist Partisi tarafından "Milli Birlik Cephesi" kuruldu. İktidar organlarında esas olarak bunlara geçti. 1959 yılında CIA Abbas Şewaf önderliğinde başarısız bir darbe girişiminde kbulundu. 1960'tan itibaren KDP iktidar organlarından adım adım ekarte edildi. Ekarte işlemi aslında "Milli Birlik Cephesi"nin kurulmasıyla birlikte adım adım başlamıştı. "Milli Birlik Cephesi"nden KDP'nin dışlanması sonradan sonra da halen söz sahibi olan IKP (Irak Komünist Partisi) 1961-1962 yıllarında Kürt milli hareketine karşı iyice cephe aldı. 1963 yılında O dönem sovyetleri "Kızıl emperyalist" olarak değerlendiren Baasçılar radyo'dan yaptıkları yayımlarla Komünist avı başlattılar. 10 bine yakın IKP taraftarları katledildi. Kurtululabilen IKP yanlıları çareyi Kürdistan'a kaçmakta buldular. Abdülkerim Kasım iktidardan indirildikten sonra kurşuna dizildi. 18 Ekim, 1963'te Abülselam Arif bir darbe yapıp Baası iktidardan uzaklaştırdı. IKP Abdülselam Arif'in milileştirme hareketini destekledi. Kürt herketi karşısında acizlik içerisinde olan Irak Arap burjuvazisi çareyi Abdülselam Arif yerine Abdurrahman Arif'i getirmekte buldu. 1966 iktidara getirilen Abdurrahman Arif'de Kürdistan'a karşı planladığı tüm saldırılarda başarısız kaldı ve KDP'nin otonomi talebini Barzani ile yaptığı görüşmeden sonra kabul etmek zorunda kaldı. Kürtlerin otonomi elde etmelerine tahamül edemeyen Irak burjuvazisi mükafat olarak Abdürrahman Arif'i 17 Temmuz 1968'de iktidardan indirdi ve iktidara yeniden sömürgeci-faşist "Arap Sosyalist Baas Partisi"ni getirdi. Baas Partisi Kürdistana yeniden seferler başlattı fakat her seferinde hüsrana uğradı 11 Mart 1970'e gelindiğinde Hassan El Bekir önderliğindeki Baasçılar Kürtlerin otonomi taleplerini yeniden kabul eder göründüler. Kurulduğu günden beri Kürt Milli Hareketi ile çatışma halinde olan Irak devleti hiçbir zaman istikrarlı bir devlete dönüşmedi. Kısa Irak devleti tarihinden de görüleceği üzere bir darbeyi diğeri izlemiştir.

Süphesiz tüm darbelerin asıl nedeni Güney Kürdistan'daki Kürdistan milli hareketidir.

1970 senesine gelindiğinde, Irak Kürdistan Peşmerge güçleriyle girdiği birçok cephe savaşını kaybetmiş, savaşın verdiği büyük maddi külfetler altına girmiş, ülke ekonomisi tamamiyle felce uğramıştı. Ülke gelirinin büyük bir kesimini askeri harcamalara ayıran Irak devleti bir yandan halkı safalet ve yoksulluğa sürüklüyordu, öte yandan İran devleti ile sınır antlaşmazlığı içindeydi. Irak'ın Suriye sömürgecileri ile olan ilişkileri ise her dönem aynı kalmıyordu. Özellikle Baas'ın farklı kanatlarının iktidara gelmesi Suriye ve Irak arasında çelişkilerin gündeme gelmesine neden oluyordu. Güney Kürdistan'daki Kürt hareketi, Irak Komünist Partisi ile girdiği ilişkilerden dolayı sözümona sosyalist olan birçok devlet ile ilişki içerisindeydi. Bu durum Irak'ın işine gelmiyordu. Daha sonra açığa çıkan planlarda, Irak o dönemdeki Kürt ulusal hareketinin dostlarını şöyle tespit ediyormuş ;

a) Irak'ın güneyinde, yani Basra Körfezinde İran'la sınır antlaşmazlığı vardır. Bu bölgede İran-Irak'tan toprak talep etmektedir. Irak buna yanaşmadığı için İran'da Irak'taki Kürtlere yardım etmektedir, dolayısıyla İran direniş halinde olan Kürtlerle müttefiklerdir.

b) Arap Sosyalist Baas Partisi, Irak Komünist Partisi ile ilişkilerini bozduğu için KDP ile IKP arasında bir yakınlaşma yeniden doğmuştur. IKP Irak'taki iktidara karşı olduğu oranda KDP'ye de dosttur.

c) Sovyetler her ne kadar Irak devletine silah satıyorsa da özellikle IKP aracılığıyla Kürt hareketine dosttur.

d) ABD İran Şah'ı ile olan ilişkilerinden dolayı, Irak'taki Kürt hareketine indirek bir destek vermektedir. Dolayısıyla ABD'de Kürt hareketinin indirek "destekleyicisidir". Kürdistan'daki milli direnişin dost ve müttefiklerini kendi mantığınca böyle tespit eden Baasçılar ; kurdıkları tuzaklara adım adım KDP'yi düşürmeye çalıştılar. Bu amaçla, Ahmed Hassan El Bekir önderliğindeki Irak devleti KDP ile uzlaşır görünmeye başladı. Irak iktidarı Irak'ın diğer sömürgeci iktidarlara gibi ilkin Kürdistan'a seferler düzenlemiş, buradaki Kürdistan milli direniş güçlerini toptan imhaya yönel-

mişti. Mustafa Barzani önderliğindeki KDP önderliği, sorunun kendisinin, sömürgeci Irak hükümetlerinin değişmesinden değil, bizzat devletin kendisinden kaynaklandığını bir türlü kavrayamıyordu. Irak devletince gerçekleştirilen Kürt düşmanlığını tek tek hükümetlerin yapısına bağlıyordu. Aslında Irak'ta sürekli kalıcı olan tek hükümetler değil Irak devleti idi. Yani sömürgeci Irak devletine yöldürücü darbeler vurulmadan, dönem dönem bazı Irak hükümetlerinin yaptıkları reformlarla Kürdistan sorunu çözülemezdi. Örneğin 1966 mayısında sömürgeci Irak birlikleri yanlarına kattıkları bazı caş birlikleriyle beraber Abdurrahman Arif önderliğinde Kürdistan'a saldırmışlar ; Güney Kürdistan'ın Zozik mıntokası kanlı çatışmalara sahne olmuş, sömürgeci Irak birlikleri Zozik bölgesinde 1000, Henderin mıntokasında ise 2000 ölü vererek geri çekilmek zorunda kalmışlardı.

Kürdistan dağlarının yiğit kartalları durumunda olan peşmergeler, sömürgeci Irak devletinin işgalci güçleri karşısında kesin bir zafer kazanmışlardı. İşte Irak sömürgecilerini KDP ile uzlaşır görünmeye iten neden ; o dönemde de yine İran'ın zayıf düşmesiydi. Abdurrahman Arif Barzaniye görüşme teklif etmiş ve bizzat görüşmede kendisi bulunmak istemişti. Abdurrahman Arif ile Barzani arasındaki görüşme kurtarılmış Kürdistan toprakları arasında bulunan Diyala'daki Mafrak kampında gerçekleşti. Bu görüşmeden sonra Irak'taki iktidar KDP'nin otonomi talebini kabul etti. Irak burjuvazisi kendi durumunu bir süre düzeltebilmek için böyle bir çareye başvurmuştu. Kendisini bir daha güçlü hissedemez, Abdurrahman Arif'e mükafat olarak onu 17 Temmuz 1968'de iktidardan indirdi, onun yerine iktidara bir daha Arap Sosyalist Partisi getirdi. Michel Aflak'ın Irkçı arap milliyetçisi düşüncesi üzerinde yükselen bu parti, iktidara gelir gelmez faşist yöntemlerle yeniden Kürdistana saldırdı. Yoğun saldırılarını 1970'e kadar aralıksız sürdürdü. Cepheden saldırılarla Kürdistan'daki milli direnişi yok edemeyeceğini anlıyan Baasçılar, 1970 senesinde KDP ile uzlaşır görünmeye başladılar. Bu amaçlarla yukarda sözünü ettiğimiz 11 mart 1970 antlaşmasını KDP ile imzaladı-

lar. Baasçılar bir yerde buna mecbur kalmışlardı. Çünkü 1970'e gelindiğinde Kürdistan cephesindeki Arap burjuvazisinin kayıplarının haddi hesabı yoktu, peşmerge ordusu hergün biraz daha, giderek devleşiyordu. Artık sorun yalnızca Irak'ın değil diğer sömürgeci ülkelerinde başını ağrıtır olmuştu. Dolayısıyla Türkiye ve İran'da peşmerge ordusunun habire güçlenmesinden pek memnun değildiler. İran'ın peşmergelere desteği onları Irak'a karşı koz olarak kullanmanın ötesinde değildi. KDP ile Irak devleti arasındaki 11 mart 1970 antlaşması bu şartlarda gerçekleşti.

Irak sömürgecileri, KDP ile vardıkları mutabakattan sonra, ilişkide bulundukları diğer sömürgeci devletlerle trafiği sıklaştırdılar. Bu amaçla İran'ın içişleri bakanı olan Mehdi Ammaş Türkiye'ye gidip, dönemin Türkiye Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'la görüştü. Irak devleti Irak Komünist Partisini yeniden yanına çekmenin yollarını aradı ve bu çabasında oldukça başarılı oldu. IKP ile ilişkilerini düzeltmenin ilk sahnesinde, Sovyetler'le antlaşmanın yollarını aradı. 1972 yılında Sovyetlerle çok yönlü yirmi yıllık bir dostluk antlaşması imzalandı. Bu antlaşmayı diğer Varşova Pakt'ı ülkeleri ile geliştirilen ilişkiler izledi. Sömürgeci Irak devleti Sovyetlerle girdiği ilişkilerin akibetinde IKP'ye iki bakanlık vererek onu iktidara ortak etti. Böylelikle IKP'yi KDP'nin yanından çekti. Sovyetlerin değişimiyle Irak artık "barışçıl yoldan sosyalizmi inşa ediyordu". Barışçıl yoldan sosyalizmi inşa eden Irak, revizyonistlerce artık devrimci bir güç olarak değerlendiriliyordu. Onlara göre bu aşamadan sonra Irak devletine karşı olan her güç karşı-devrimciydi, ezilmeliydi. IKP daha önceleride yaptığı gibi kendi sömürgeci bujuvazisinin yanında giderekten Kürdistan'daki Milli direnişe karşı gelmeye başladı. Bu düşünceden hareketle çeşitli provakatif eylemlere girişti. Irak devletinin desteğindeki IKP, 1973 yılında Darbandixan'da KDP'ye bağlı peşmerge güçleriyle çatıştı.

Irak devleti KDP ile imzaladığı otonomi antlaşmasının hükümlerini yerine getirmek için hiçbir çaba göstermedi. Otonomi antlaşmasının hükümlerinin tam tersine, Kürdistan'daki yerleşim birimlerinin statüsünü değiştirmeye başladı, vaad edilen yardım ve yatırımların hiçbir

Kürdistan'a yapılmadı. KDP üyeleri aralıksız takibat altına alındı, Kürtlerin tutuklanması çeşitli sebeplere dayandırılarak düzenli sürdürüldü. Bu ara Mustafa Barzani'ye büyük bir suikast düzenlendi. 1974'e gelindiğinde KDP'ye bağlı Kürdistan peşmerge kuvvetleri ile sömürgeci Irak orduları arasında çatışmalar tüm şiddetiyle yeniden başlamış oldu.

Irak devletinden pay alan IKP artık Kürdistan ihtilalinin yanında değildi. 1975'e geldiğinde Irak girdiği bir manevrayla bazı toprakları güneyde İran'a bıraktı ve Cezayir'de yaptığı bir antlaşma ile İran'la anlaştı. İran sömürgeci devletinin mensupları, Irak devletinin mensuplarıyla Cezayir'de el sıkışırken; Kürdistan milli direnişinin bastırılması konusunda da hemfikir oldular. Cezayir antlaşmasından sonra İran peşmerge hareketine verdiği kısmi desteği kesti. İran'ın Irak'la sorununun kalmaması üzerine bölgedeki denetimi yeniden sağlayan ABD'de Kürt hareketine verdiği cüzi desteği tamamıyla kesti. Bundan sonra Irak tüm gücüyle Güney Kürdistan'a yüklendi. Türkiye ve İran daha önce yapılan antlaşma gereğince sınırlarına asker yığarak sınırlarını kapattılar. Sovyetler askeri eğitimcilerinin yol gösteriliğinde Kürdistan'a napalm yağdıran Irak sömürgecileri, Güney Kürdistan'ı toplu imhaya yöneldiler. Üç sömürgeci devlet (Türkiye, İran, Irak) yaptıkları ittifak neticesinde KDP'yi iyice köşeye sıkıştırmış oldular. Burjuva feodal önderliğin önüne iki yol çıkıyordu, ya gerekirse üç sömürgeci devletle çatışmayı göze alarakten direnişi sürdürmek yada direnişin bittiğini ilan etmekte. KDP bujuva-feodal önderliği direniş yolunu seçmedi, bu halkın en zor şartlarda dahi direnebileceğine inanmadı, hesaplarını kendi halkının özgücü üzerinde değil, düşmanlar arası çelişkilerden yararlanma üzerine kuran KDP ikinci yolu seçerek direnişin bittiğini açıkladı. O dönemin KDP'si 150.000 kişiyi düzenli olarak aylarca savaştıracak bir güce sahipti. Ki peşmergelerin morali oldukça yüksekti. Herkes kendini özgür bir Kürdistan için feda etmeye hazırdı. Gericici uluslararası politika Kürdistan ihtilalinin aleyhine dönmüştü ama Kürdistan'daki şartlar peşmerge birliklerinin lehindeydi. Uluslararası durumun uzun

dönem Kürtlerin aleyhinde kalmasında düşünülemezdi.

Bazı çevreler KDP'nin yenilgi açıklamasını yalnızca Barzani'nin verdiği kararla açıklamaya çalışırlar. Ve suçun tümünü Mustafa Barzani'ye yüklerler bu doğru değildir. O dönem KDP politbürosunda, merkez komitesinde görevli bulunan tüm unsurlar bu yenilgi açıklamasından sorumludurlar. Bu yenilgi açıklamasından Mustafa Barzani sorumlu olduğu kadar, Sami Rahman, Celal Talabani, Mahmut Osman v.b. bir o kadar sorumludurlar. Osrunu yalnızca Barzani'nin "ihane-tiyle" açıklamaya çalışan çevreler asla samimi değildirler. Hele hele bunlar o dönemki KDP'nin önderliğinde iseler. Ki Barzani'nin kendisinde kendi mücadele tarihinin de yaptığı en büyük hatanın farkına varmıştı. Yaşlı lider bundan dolayı kendisini af edemiyor, halkına layık olamamanın acısını çekerekten adının kartık Kürdistan tarihinde anılmasını, tamamıyla silinmesini istiyordu. İran'da yayınlanan Kayhan gazetesinden birinin kendisiyle yaptığı roportaj esnasında, bir yandan İran'daki Kürt mültecilerin durumunun dahada kötüleşmemesi için İran'a karşı dikkatli bir dil kullanırken, diğer yandan kendisine özgü şöyle diyordu; "Ben Kürtlerin çoğunun savaşın bitirilmesi kyanlısı (çoğunluğundan kast ettiği yanındaki feodal-burjuvazi klik olsa gerek, çünkü kürtlerin çoğunluğunun savaşı sürdürme eğilimi vardı, bitirme değil bn.) olduğuna inanıyorum. Ben artık önder değilim, asla bir daha böyle birisi olamayacağımın garantisinde sizlere vereyim. Ben bittim, tamamıyla bittim. Dileğim, tarihte isminin silinmesidir, ama iranlılar bana rahat vermiyorlar".⁽⁶⁾ "İran Kürdistan'ından" gelen İsmail Şerifzade ve arkadaşlarına, "Türkiye Kürdistan'ından" gelen Dr. Şıvan, Brusk ve Çeko gibi kişilere karşı iyi davranmadı. Bir dönem sonra onları imha etti. Halbuki onlarla girebileceği demokratik ilişkiler çerçevesinde Kürt halkının örgütlülüğünü tüm Kürdistan'a yayabilirdi. Bir halkın en büyük silahı örgütlülüğüdür. İşte o dönem KDP önderliği tamda bunu kavıyamadı, Kürdistan'daki tüm anti-sömürgeci güçleri tek bayrak, tek cephe çatısı altında toplaması gerekirken; yalnızca "Irak Kürdistan'ı" ile sınırlı bazı reform ve kısmi haklar peşinde

koştı. KDP'nin bu tavrı tamda Iraklı sömürgecilerin işine yaradı. Irak sömürgecileri bir dönem sonra Kürdistan'daki milli hareketin toptan imhası planlarını gizlice yaparak KDP ile anlaşır göründüler. Kürt ve Arap halkının büyük dostluklarından KDP ve Baas arasında gerçekleşecek ilerici-devrimci ittifaklardan dem vurdular. Böylelikle Kürt Milli hareketinin o dönemki önderliğinin gözlerini kamaştırarak, onların somut gerçekleri görmemelerini sağladılar. Dönemin sömürgeci Irak devlet başkanı Kürt hareketini aldatan demeçlerinden birini verirken, tüm sinsi ve insanlık dışı planlarını perde arkasında tutarak Mart 1970 antlaşmasına ilişkin şunları söylüyordu ; "Kürt sorununun barışçıl ve demokratik çözümünü ilgilendiren şeyi, devrim ; seri çabaların ürünü olan ve Kürt halkının oğullarının ulusal haklarını garanti altına almayı hedefleyen bir antlaşmayı 11 Mart 1970'te kamuoyuna duyurdu, keza bu antlaşma açık, geçmişe dayanan Kürt Demokrat Partisi ve Arap Sosyalist Baas Partisi arasındaki diyalogun bir ürünüydü. Bu açıklama tüm ilerici yurtsever ulusal güçlerin takdirini topladı"⁽⁵⁾ Sömürgeci Irak burjuvazisi kendi devlet başkanı aracılığıyla sıkıştığı için bu türden demeçler veriyordu. Amaç bir dönem Kürdistan'daki hareketi pasifize etmek ve oraları yeniden kontrol edebildikten sonra ; Kürt hareketini imhaya yönelikti.

Neydi Baas'ın sinsi planları ? Güney Kürdistan'da Kürt halkının oldum olası köklü mücadelesi vardı. Irak devleti bir anlamıyla emperyalist devletler tarafından (özellikle İngiltere) kürt halkının Kurtuluş Mücadelesi karşısına diktilmişti. Kurulduğu günden beri istikrarlı bir yapıya sahip olmayan Irak devleti, sürekli çeşitli Arap burjuva birlikler arası kavgalara sahne oldu. Özellikle Arap burjuvazisi Kürdistan Milli Hareketi karşısında direncini habire yitirdiği için, habire birbirine girdi. Irak'ta birkaç yılda bir bir darbe gündeme geldi.

Şöyleki ; 1958 yılında Irak'taki Haşimi monarşisinin Abdülkerim Kasım önderliğinde yıkılmasından sonra ; Irak Milli Demokrat Partisi, KDP ve Irak Komünist Partisi tarafından "Milli Birlik Cephesi" kuruldu. İktidar organlarında esas olarak bunlara geçti. 1959 yılında CIA Abbas Şewaf önderliğinde başarısız

bir darbe girişiminde bulundu. 1960'tan itibaren KDP iktidar organlarından adım adım ekarte edildi. Ekarte işlemi aşlında "Milli Birlik Cephesi"nin kurulmasıyla birlikte adım adım başlamıştı. "Milli Birlik Cephesi"nden KDP'nin dışlanması sonradan da halen söz sahibi olan IKP (Irak Komünist Partisi) 1961-1962 yıllarında Kürt milli hareketine karşı iyice cephe aldı. 1963 yılında Abdülkerim Kasım'a karşı "Irak Sosyalist Baas Partisi" bir darbe gerçekleştirdi. O dönem Sovyetleri "Kızıl emperyalist" olarak değerlendiren Baasçılar radyo'dan yaptıkları yayınlarla Komünist avı başlattılar. 10 bine yakın IKP taraftarı katledildi. Kurtululabilen IKP yanlıları çareyi Kürdistan'a kaçmakta buldular. Abdülkerim Kasım iktidardan indirildikten sonra kurşuna dizildi. 18 Ekim, 1963'te Abdülcelam Arif bir darbe yapıp Baası iktidardan uzaklaştırdı. IKP Abdülcelam Arif'in milileştirme hareketini destekledi. Kürt herketi karşısında acizlik içerisinde olan Irak Arap burjuvazisi çareyi Abdülcelam Arif yerine Abdurahman Arif'i getirmekte buldu. 1966'da iktidara getirilen Abdurahman Arif'de Kürdistan'a karşı planladığı tüm saldırılarda başarısız kaldı ve KDP'nin otonomi talebini Barzani ile yaptığı görüşmeden sonra kabul etmek zorunda kaldı. Kürtlerin otonomi elde etmelerine tahamül edemeyen Irak burjuvazisi mükafat olarak Abdurahman Arif'i 17 Temmuz 1968'de iktidardan indirdi ve iktidara yeniden sömürgeci-faşist "Arap Sosyalist Baas Partisi"ni getirdi. Baas Partisi Kürdistan'a yeniden seferler başlattı fakat her seferinde hüsrana uğradı 11 Mart 1970'e gelindiğinde Hassan El Bekir önderliğindeki Baasçılar Kürtlerin otonomi taleplerini yeniden kabul eder göründüler. Kurulduğu günden beri Kürt Milli Hareketi ile çatışma halinde olan Irak devleti hiçbir zaman istikrarlı bir devlete dönüşemedi. Kısa Irak devleti tarihinden de görüleceği üzere bir darbeyi diğeri izlemiştir. Süphesiz tüm darbelerin asıl nedeni Güney Kürdistan'daki Kürdistan milli hareketidir.

1970 senesine gelindiğinde, Irak, Kürdistan Peşmerge güçleriyle girdiği birçok cephe savaşını kaybetmiş, savaşın verdiği büyük maddi külfetler altına girmiş, ülke ekonomisi tamamıyla felce uğramıştı. Ülke

gelirinin büyük bir kesimini askeri harcamalara ayıran Irak devleti bir yandan halkı sefalet ve yoksulluğa sürüklüyordu, öte yandan İran devleti ile sınır antlaşmazlığı içindeydi. Irak'ın Suriye sömürgecileri ile olan ilişkileri ise her dönem aynı kalmıyordu. Özellikle Baas'ın farklı kanatlarının iktidara gelmesi Suriye ve Irak arasında çelişkilerin gündeme gelmesine neden oluyordu. Güney Kürdistan'daki Kürt hareketi, Irak Komünist Partisi ile girdiği ilişkilerden dolayı sözümona sosyalist olan birçok devlet ile ilişki içerisindeydi. Bu durum Irak'ın işine gelmiyordu. Daha sonra açığa çıkan planlarda, Irak o dönemdeki Kürt ulusal hareketinin dostlarını şöyle tespit ediyormuş ;

a) Irak'ın güneyinde, yani Basra Körfezinde İran'la sınır antlaşmazlığı vardır. Bu bölgede İran-Irak'tan toprak talep etmektedir. Irak buna yanaşmadığı için İran'da Irak'taki Kürtlere yardım etmektedir, dolayısıyla İran direniş halinde olan Kürtlerle müttefiktir.

b) Arap Sosyalist Baas Partisi, Irak Komünist Partisi ile ilişkilerini bozduğu için KDP ile IKP arasında bir yakınlaşma yeniden doğmuştur. IKP Irak'taki iktidara karşı olduğu oranda KDP'ye de dosttur.

c) Sovyetler her ne kadar Irak devletine silah satıyorsa da özellikle IKP aracılığıyla Kürt hareketine dosttur.

d) ABD İran Şah'ı ile olan ilişkilerinden dolayı, Irak'taki Kürt hareketine indirek bir destek vermektedir. Dolayısıyla ABD'de Kürt hareketinin indirek "destekleyicisidir". Kürdistan'daki milli direnişin dost ve müttefiklerini kendi mantığınca böyle tespit eden Baasçılar ; kurdukları tuzaklara adım adım KDP'yi düşürmeye çalıştılar. Bu amaçla, Ahmed Hassan El Bekir önderliğindeki Irak devleti KDP ile uzlaşır görünmeye başladı. Irak iktidarı Irak'ın diğer sömürgeci iktidarlara gibi ilkin Kürdistan'a seferler düzenlemiş, buradaki Kürdistan milli direniş güçlerini toptan imhaya yönelmişti. Mustafa Barzani önderliğindeki KDP önderliği, sorunun kendisinin, sömürgeci Irak hükümetlerinin değişmesinden değil, bizzat devletin kendisinden kaynaklandığını bir türlü kavrayamıyordu. Irak devletince gerçekleştirilen Kürt düşmanlığını tek tek hükümetlerin yapısına bağlıyordu. Aşlında Irak'ta

sürekli kâhçı olan tek hükümetler değil Irak devleti idi. Yani sömürgeci Irak devletine öldürücü darbeler vurulmadan, dönem dönem bazı Irak hükümetlerinin yaptıkları reformlarla Kürdistan sorunu çözülemezdi. Örneğin 1966 mayısında sömürgeci Irak birlikleri yanlarına kattıkları bazı cahş birlikleriyle beraber Abdurrahman Arif önderliğinde Kürdistan'a saldırmışlar; Güney Kürdistan'ın Zozik mıntıkası kanlı çatışmalara sahne olmuş, sömürgeci Irak birlikleri Zozik bölgesinde 1000, Henderin mıntıkasında ise 2000 ölü vererek geri çekilmek zorunda kalmışlardı. Kürdistan dağlarının yiğit kartalları durumunda olan peşmergeler, sömürgeci Irak devletinin işgalci güçleri karşısında kesin bir zafer kazanmışlardı. İşte Irak sömürgecilerini KDP ile uzlaşır görünmeye iten neden; o dönemde de yine İran'ın zayıf düşmesi idi.

Abdurrahman Arif Barzaniye görüşme teklif etmiş ve bizzat görüşmede kendisi bulunmak istemişti. Abdurrahman Arif ile Barzani arasındaki görüşme kurtarılmış Kürdistan toprakları arasında bulunan Diyala'daki Mafrak kampında gerçekleşti. Bu görüşmeden sonra Irak'taki iktidar KDP'nin otonomi talebini kabul etti. Irak burjuvazisi kendi durumunu bir süre düzeltebilmek için böyle bir çareye başvurmuştu. Kendisini bir daha güçlü hissederek etmez, Abdurrahman Arif'e mükafat olarak onu 17 Temmuz 1968'de iktidardan indirdi, onun yerine iktidara bir daha Arap Sosyalist Partisini getirdi. Michel Aflak'ın İrkçi arap milliyetçisi düşüncesi üzerinde yükselen bu parti, iktidara gelir gelmez faşist yöntemlerle yeniden Kürdistan'a saldırdı. Yoğun saldırılarını 1970'e kadar aralıksız sürdürdü. Cepheden saldırılarla Kürdistan'daki milli direnişi yok edemeyeceğini anlayan Baasçılar, 1970 senesinde KDP ile uzlaşır görünmeye başladılar. Bu amaçlarla yukarıda sözünü ettiğimiz 11 mart 1970 antlaşmasını KDP ile imzaladılar. Baasçılar bir yerde buna mecbur kalmışlardı. Çünkü 1970'e gelindiğinde Kürdistan cephesindeki Arap burjuvazisinin kayıplarının haddi hesabı yoktu, peşmerge ordusu hergün biraz daha, giderek devleşiyordu. Artık sorun yalnızca Irak'ın değil diğer sömürgeci ülkelerinde başını ağrıtır olmuştu. Dolayısıyla Türkiye ve İran'da peşmerge ordu-

sunun habire güçlenmesinden pek memnun değildiler. İran'ın peşmergelere desteği onları Irak'a karşı koz olarak kullanmanın ötesinde değildi. KDP ile Irak devleti arasındaki 11 mart 1970 antlaşması bu şartlarda gerçekleşti.

Irak sömürgecileri, KDP ile vardıkları mutabakattan sonra, ilişkide bulundukları diğer sömürgeci devletlerle trafiği sıklaştırdılar. Bu amaçla İran'ın içişleri bakanı olan Mehdi Ammaş Türkiye'ye gidip, dönemin Türkiye Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'la görüştü. Irak devleti Irak Komünist Partisini yeniden yanına çekmenin yollarını aradı ve bu çabasında oldukça başarılı oldu. IKP ile ilişkilerini düzeltmenin ilk sahnesinde, Sovyetler'le antlaşmanın yollarını aradı. 1972 yılında Sovyetlerle çok yönlü yirmi yıllık bir dostluk antlaşması imzalandı. Bu antlaşmayı diğer Varşova Pakt'ı ülkeleri ile geliştirilen ilişkiler izledi. Sömürgeci Irak devleti Sovyetlerle girdiği ilişkilerin akabinde IKP'ye iki bakanlık vererek onu iktidara ortak etti. Böylelikle IKP'yi KDP'nin yanından çekti. Sovyetlerin deyişle Irak artık "barışçıl yoldan sosyalizmi inşa ediyordu". Barışçıl yoldan sosyalizmi inşa eden Irak, revizyonistlerce artık devrimci bir güç olarak değerlendiriliyordu. Onlara göre bu aşamadan sonra Irak devletine karşı olan her güç karşı-devrimciydi, ezilmeliydi. IKP daha öncelide yaptığı gibi kendi sömürgeci bujuvazisinin yanında giderekten Kürdistan'daki Milli direnişi karşı gelmeye başladı. Bu düşünceden hareketle çeşitli provakatif eylemlere girişti. Irak devletinin desteğindeki IKP, 1973 yılında Darbandixan'da KDP'ye bağlı peşmerge güçleriyle çatıştı.

Irak devleti KDP ile imzaladığı otonomi antlaşmasının hükümlerini yerine getirmek için hiçbir çaba göstermedi. Otonomi antlaşmasının hükümlerinin tam tersine, Kürdistan'daki yerleşim birimlerinin statüsünü değiştirmeye başladı, vaad edilen yardım ve yatırımların hiçbirini Kürdistan'a yapılmadı. KDP üyeleri aralıksız takibat altına alındı, Kürtlerin tutuklanması çeşitli sebeplere dayandırılarak düzenli sürdürüldü. Bu ara Mustafa Barzani'ye büyük bir suikast düzenlendi. 1974'e gelindiğinde KDP'ye bağlı Kürdistan peşmerge kuvvetleri ile sömürgeci Irak orduları arasında çatışmalar tüm şiddetiyle yeniden başlamış

oldu. Irak devletinden pay alan IKP artık Kürdistan ihtilalinin yanında değildi. 1975'e gelindiğinde Irak girdiği bir manevrayla bazı toprakları güneyde İran'a bıraktı ve Cezayir'de yaptığı bir antlaşma ile İran'la anlaştı. İran sömürgeci devletinin mensupları, Irak devletinin mensuplarıyla Cezayir'de el sıkışırken; Kürdistan milli direnişinin bastırılması konusunda da hemfikir oldular. Cezayir antlaşmasından sonra İran peşmerge hareketine verdiği kısmi desteği kesti. İran'ın Irak'la sorununun kalmaması üzerine bölgedeki denetimi yeniden sağlayan ABD'de Kürt hareketine verdiği cüzi desteği tamamıyla kesti. Bundan sonra Irak tüm gücüyle Güney Kürdistan'a yüklendi. Türkiye ve İran daha önce yapılan antlaşma gereğince sınırlarına asker yığarak sınırlarını kapattılar. Sovyetler askeri eğitimcilerinin yol göstericiliğinde Kürdistan'a napalm yağdıran Irak sömürgecileri, Güney Kürdistan'ı toplu imhaya yöneldiler. Üç sömürgeci devlet (Türkiye, İran, Irak) yaptıkları ittifak neticesinde KDP'yi iyice köşeye sıkıştırmış oldular. Burjuva feodal önderliğin önüne iki yol çıkıyordu, ya gerekirse üç sömürgeci devletlede çatışmayı göze alarak direnişi sürdürmek yada direnişin bittiğini ilan etmekte. KDP bujuva-feodal önderliği direniş yolunu seçmedi, bu halkın en zor şartlarda dahi direnebileceğine inanmadı, hesaplarını kendi halkının özgüğü üzerinde değil, düşmanlar arası çelişkilerden yararlanma üzerine kuran KDP ikinci yolu seçerek direnişin bittiğini açıkladı. O dönemin KDP'si 150.000 kişiyi düzenli olarak aylarca savaştıracabilecek bir güce sahipti. Ki peşmergelerin morali oldukça yüksekti. Herkes kendini özgür bir Kürdistan için feda etmeye hazır. Gerici uluslararası politika Kürdistan ihtilalinin aleyhine dönmüştü ama Kürdistan'daki şartlar peşmerge birliklerinin lehindeydi. Uluslararası durumun uzun dönem Kürtlerin aleyhinde kalmasında düşünülemezdi.

Bazı çevreler KDP'nin yenilgi açıklamasını yalnızca Barzani'nin verdiği kararla açıklamaya çalışırlar. Ve suçun tümünü Mustafa Barzani'ye yüklerler, bu doğru değildir. O dönem KDP politbürosunda, merkez komitesinde görevli bulunan tüm unsurlar bu yenilgi açıklamasın-

dan sorumludurlar. Bu yenilgi açıklamasından Mustafa Barzani sorumlu olduğu kadar, Sami Rahman, Celal Talabani, Mahmut Osman v.b. bir o kadar sorumludurlar. sorunu yalnızca Barzani'nin "ihane-tiyle" açıklamaya çalışan çevreler asla samimi değildirler. Hele hele bunlar o dönemki KDP'nin önderliğinde iseler. Ki, Barzani'nin kendisi de kendi mücadele tarihin de yaptığı en büyük hatanın farkına varmıştı. Yaşlı lider bundan dolayı kendisini af edemiyor, halkına layık olamamanın acısını çekerekten adının kartık Kürdistan tarihinde anılmamasını, tamamıyla silinmesini istiyordu. İran'da yayınlanan Kayhan gazetesinden birinin kendisiyle yaptığı röportaj esnasında, bir yandan İran'daki Kürt mültecilerin durumunun dahada kötüleşmemesi için İran'a karşı dikkatli bir dil kullanırken, diğer yandan kendisine özgü şöyle diyordu ; "Ben Kürtlerin çoğunun savaşın bitirilmesi yanlısı (çoğunluğundan kast ettiği yanındaki feodal-burjuva klik olsa gerek, çünkü kürtlerin çoğunluğunun savaşı sürdürme eğilimi vardı, bitirme değil bn.) olduğuna inanıyorum. Ben artık önder değilim, asla bir daha böyle birisi olamayacağımın garantisinde sizlere vereyim. Ben bittim, tamamıyla bittim. Dileğim, tarihte isminin silinmesidir, ama iranlılar bana rahat vermiyorlar".(6)

Feodal-burjuva KDP önderliği Cezayir antlaşmasından sonra mücadelenin bittiğini açıkladığında, peşmerge ordusu büyük bir şaşkınlık içine girdi. Beklenmedik bir karar olan, mücadeleyi durdurma kararı onlarca peşmergenin hidetlenerek intihar etmesine neden oldu. Çünkü peşmergelerin ezici çoğunluğu sava-

şın sürdürülmesinden yanaydı. Bu açıklamadan sonra Barzani ve yanındakiler 150.000 kişilik bir grupla mülteci olarak İran'a gittiler. İran'a giden Kürt mültecilerin çoğu Savak'ın işkence ve imha tezgahından geçirildi. Güney Kürdistan'da kalan peşmergelerin bir kısmı Irak'a teslim oldu, bunların bir çoğu ya öldürüldü yada Irak'ın güneyine sürüldü. Bazı peşmerge müfrezeleri merkezi bir önderlikten yoksun, Kürdistan dağlarını kendilerine mesken etmeye devam ettiler. Taki 1976'dan itibaren Güney Kürdistan'da yeniden toparlanma hareketine girilinceye dek.

1975 yenilgisini KDP önderliği açıkladıktan sonra, Irak sömürgeci-leri zafer sarhoşluğuna kapıldı. 1970 senesinde Kürdistan'daki milli direniş önünde eğilen Irak devlet başkanı Ahmed Hassan El Bekir, KDP'nin mücadeleyi terk etme açıklamasından sonra şu açıklamada bulundu : "Sevgili yurttaşlar, sizlere candan selamlarımı sunar, zaferimizden dolayı sizleri tebrik ederim ve sizlere iyi bir bayram dilerim. Dışardan desteklenen ihanetçi klik (Kürdistan Demokrat Partisi'ni kast ediyor.) üzerindeki zaferin bayramı, barış ve istikrarın sağlanması ; partimiz Arap Sosyalist Baas Partisinin 28. kuruluş yılına tekabül ediyor. Bu devrimci parti son çeyrek yüzyılda ulusal mücadeleyi yönetti."(7)

Sömürgeci başkan herhalde Sovyetlerinde kendilerine habire sosyalistlik atfetmesinden dolayı Arap Sosyalist Baas Partisi gibi sömürgeci-faşist bir partiyi devrimci olarak niteliyor, KDP'nin mücadeleyi bırakma açıklamasını hemen Irak için bir ulusal bayrama dönüştürmeye çalışıyor. Sömürgecilerin

genel karakteridir, sıkıştıklarında yalvarıp uzlaşma çareleri ararlar. Elleriindeki pazarları ve sömürü alanlarını tamamıyla elden çıkarmak için diplomasinin her türüne başvururlar. Türkiye sömürgecileride 1938'de elçiler devreye sokup anlaşmak için Seyit Rıza'yı Erzincan'a çağırmaşlarmıydı ? Sonrada Seyit Rıza'yı antlaşma masasında tutuklamamışlarmıydı ? Aylarca Erzincan valisi vasıtasıyla yalvaranlar sanki kendileri değilmişcesine. İşte Ahmed Hasan El Bekir'de 11 Mart 1970'te imzaladığı antlaşmanın daha imzaları kurumadan 1975'te Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi karşısındaki "başarısı" için zafer çığlıkları atıyordu. Sömürgeci güçler arasında bazı nicel ayrılıklar muhakak vardır. Fakat hepsininde 11 Mart 1970 antlaşması ile Irak sömürgeci-leri sıkıştıklarından dolayı bazı reform girişimlerinde bulunmuşlardı. 1975'e gelindiğinde Irak sömürgeci-leri kendilerini artık yenilmez pehlivan sanmaya başladıkları için yaptıkları reform girişimlerini tamamen durdurmuş, yeniden Kürdistan'daki Ulusal Direnişe yönelmişlerdi. Ahmed Hassan El Bekir'in yaptığı diğer sömürgeci liderlerin yatıklarından pek farkı vaktü.

Devam edecek

- 1 - Diyalektik ve Tarihsel Materyalizm s.16, Joseph Stalin.
- 2 - Kürtlerin Savunması Cilt II s.161, 162, 163 Dr. A.S Barzani
- 3 - Hürriyet Gazetesi, Coşkun Kırca, 9 Eylül 1988
- 4 - Hürriyet Gazetesi, Coşkun Kırca, 9 Eylül 1988
- 5 - Arap Sosyalist Baas Partisi, Başkanların konuşmalarından seçmeler, Ahmed Hassan El-Bekir s.41.
- 6 - Kürtlerin Savunması a.g.e. Cilt II s.216.
- 7 - Arap Sosyalist Baas Partisi, a.g.e. s.151.

**Avrupa'da
Konvesyonel
silahlanmanın
kontrolüne ilişkin
Viyana görüşmelerinde
-Kürt Ulusunun Kendi
Kaderini Tayin
Hakkının, Türkiye
tarafından çiğnenmesi
bir kez daha
meşrulaştırılıp
onaylandı.**

KONVESYONEL SİLAHLANMA VE KÜRDİSTAN

Avrupa'da Konvesyonel silahlanmanın kontrolüne ilişkin Viyana görüşmelerinde Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkının, Türkiye tarafından çiğnenmesi bir kez daha meşrulaştırılıp onaylandı !

Viyana'da sürdürülmekte olan görüşmeler, Ocak ayının ilk haftasından sonra erdi. NATO ve Var-

sova Paktına bağlı ülkeler, konvesyonel silahlanmanın kontrol alanlarına ilişkin ortak görüşlere vardılar.

Atlantik'ten Ural'a kadar uzanan bölgenin, konvesyonel silahlanmanın kontrol alanına alınmasında hem fikir olundu. Batı-Avrupa ülkele-
rinde Azoren, Madeira ve Kanarya

adalarına kadar olan bölgeleri, konvesyonel silahlanmanın kontrol sahası içine alınmasında kabul göserdiler.

Görüşmeler anlaşma yönünde sonuca doğru giderken, Türkiye'nin girdiği manevralar ve bunun sonucunda gündeme gelen Türk-Yunan anlaşmazlığı birden bire bütün gelişmeleri tehlikeye düşürür boyut kazandı.

Türkiye, topraklarının büyük bir kesiminin Asya'da olmasını gerekçe göstererek, konvesyonel silahlanmanın kontrolüne ilişkin istisnaya tabi tutulmasını istedi. Ve Türkiye'nin bu talebi kabul edildi. Böylece Türkiye'nin Doğusu ve Güneyi konvesyonel silahlanmanın kontrol alanı dışında bırakıldı.

Önemlisi, Türkiye'nin anılan bölgeleri konvesyonel silahlanmanın kontrolünün dışında tutmak için ileri sürdüğü ve diğerlerinde kabul ettiği asıl gerekçelerdi. Bu istisnaya neden olan, Türkiye'nin topraklarının önemli bir bölümünün coğrafik olarak Asya kıtasında olması değildi. Tersine, asıl gerekçeler, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki Kürt sorunu idi. Yani Kürdistan sorunu idi. Tabii, Türkiye buna

biraz daha renk katarak, güneyindeki ve doğusundaki komşularının durumunu da ekliyor ve sınır olaylarını da gerekçe gösteriyordu.

Türkiye'nin ileri sürdüğü bu gerekçeler üzerinde bütün ülkeler anlaştılar. Böylece, Kürt ulusal kurtuluş hareketini bastırmayı amaçlayan Türkiye'ye sırt çıkarak, Kürt Ulusal Hareketini bastırması konusunda istisnaya tabi tuttular. Sözüm ona sosyalistinden ABD'sine kadar, kimse karşı çıkmadı. Bu yolla, Türkiye'nin Kürt ulusal hareketini bastırması amacını, Kürtlerin kendi kaderlerini tayin hakkının Türkiye tarafından çiğnenmesini, bir kez daha bu yolla meşrulaştırıp, onayladılar.

Buraya kadar her şey yolunda gitti. Ancak, sorun somut olarak hangi yerlerin konvesyonel silahlanmanın kontrolü dışında tutulmasına geldiğinde iş çatallaşmaya başladı. Türkiye, Adana ve Mersin'i de, Suriye sınırındaki askeri birliklerinin ikmalî gerekçesi ile, konvesyonel silahlanmanın kontrolü dışında tutmak isteyince, Yunanistan, 1974'de Kıbrıs'ın işgalinde bu yerlerin oynadığı askeri rolü gerekçe göstererek, kıyameti kopardı. Kıbrıs'ın

bir bağlantısız ülke olarak, bu toplantılara katılmamasından dolayı, Yunanistan, Kıbrıs adına bu çözüme karşı çıktı. Ve bu durum Türkiye ile Yunanistan arasında anlaşmazlığa neden oldu. Çelişmeler, toplantıların sonuçsuz dağılmasına kadar büyüdü. Ancak, efendileri böyle bir gelişmeyi istemedikleri için, bir yandan Türkiye'yi, diğer yandan da Yunanistan'ı sıkıştırarak, anlaşmaya zorladılar. Sonuçta, konvesyonel silahlanmanın kontrolüne ilişkin antlaşma imzalandı. Türkiye ve Yunanistan arasındaki anlaşmazlık ise 9 Mart'ta başlatılacak görüşmelere bırakıldı.

Ocak ayı içerisinde gündeme gelen bu gelişmeler ve Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi açısından son derece önemli olan bu kararlar her nedense görmezlikten gelindi. Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkına karşı yönelen bu kararları protesto ediyor ve lanetliyoruz. Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını savunduklarını iddia edenlerden de bunu bekliyoruz.

Bir Ala Yekiti okuyucusu

A. DOĞAN

Şubat 1989

JÖN TÜRKLER ve KÜRDİSTAN

Birinci Bölüm

Batılılar ve Çarlığın İmparatorluğa yaklaşımı

Osmanlı Devleti'nin XIX. yüzyılda Batılı kapitalist ülkeler karşısında sürekli gerilediğini ve yıkılmaya doğru gittiğini görüyoruz. Batılı kapitalist devletlerin dışında Osmanlıların en ürkütükleri devlet Çarlıktı.

Batı Avrupalı devletlerin (İngiltere, Fransa, İspanya, Portekiz, Belçika, Hollanda sonraları Almanya'nın) deniz aşırı sömürge edinme siyasetleri, Avrupa'daki kargaşalıklar (burjuva hareketleri ve dinsel çatışmalar) bir boşluk ortaya çıkarmıştı. Osmanlılar bu boşluğu askeri-feodal yapılarına "iyi" değerlendirmişlerdi.

Çarlık'ta bu konuda Osmanlılardan farklı değildi. Onlar da Avrupa'da, Kafkasya'da Orta Asya'da

yaygınlık gösterdikçe çeşitli devletlerle karşı karşıya geliyorlardı. Akdenize, Basra Körfezine açılma istemleri özellikle İngilizleri ve Osmanlıları karşısına almasına neden oluyordu.

Fransızlar ve Almanlar, İngiltere'nin Uzak Doğuda'ki çıkarlarına gözdiktiklerinden bu pazarlar üzerinde Osmanlıları Almanlar, Rusları da Fransızlar himaye ederek kendi yayılmalarına temel alıyorlardı.

Burjuvazinin devrimci olduğu dönemde Avrupa'nın başındaki bela Çarlıktı. Çünkü tehdit eden yayılan Çarlıktı. Osmanlı Devleti ise varlığını korumaya çalışıyordu.

Kapitalist devletler gözdiktikleri Osmanlı toprakları üzerinde yayılma gösteren Çarlık Rusyasına karşı Osmanlıların statülerinin korunmasına çalışıyorlardı. Ama aynı zamanda Osmanlı pazarı üzerinde tam bir denetim kurmak içinde

çeşitli girişimlerde bulunuyorlardı. Amaç Osmanlı topraklarını yeniden paylaşmaktı, fakat bu konuda anlaşmıyorlardı. En sonunda I. paylaşım savaşı öncesi anlaşarak saldırılar.

EZİLEN HALKLARIN DURUMU

Kapitalist ilişkilerin gelişmesiyle birlikte bütün dünyada olduğu gibi Osmanlı İmparatorluğundaki milliyetlerde de uluslaşma yönünde gelişme olur.

Osmanlı toprakların da meta dolaşımı hız kazandıkça ulusların şekillenmesi de artar. Özellikle Balkan ülkelerindeki gelişim kapitalist pazara olan yakınlık ve kapitalist devletlerin bu ülkeleri pazara bağlama istemleri Balkanlarda sık sık isyanların çıkmasına neden oluyordu.

Halifelğin, islamiyetteki "kutsal" yeri, müslümanların dinsel değerlerinden dolayı olan üstünlükleri, kapitalist pazarlardan uzaklıkları v.s. gibi nedenlerle müslümanların saraya olan bakışları farklıydı.

Bu islami toplulukların başını çekenler Araplar ve Kürtlerdi.

Araplar çok geniş bir alana yayılmışlardı. Feodal, aşiretçi yapıları vardı.

Kürtler ise daha küçük ve dağlık bir alanda feodal aşiretçi bir yapıları vardı.

Ermeniler ve Asurlular ise dinlerinin farklı olmasından dolayı islami unsurlardan farklılık gösteriyorlardı.

Ermeniler ticaretle söz sahibiydiler ve özellikle kıyı kentlerinde Rumlarla birlikte palazlanmışlardı. Ayrıca başta Çarlığın kendilerini kurtaracaklarını düşünüyorlardı. Avrupa devletleri de kendilerini "destekliyorlardı". Araplar ve Kürtlerden hayli örgütlü bir yapıları vardı.

Kürtler birçok karşı çıkışlarına rağmen ciddi, elle tutulur merkezi bir önderliğe ulaşamamışlardı. Kapitalist dünya ile ilişkileri hristiyanlardan tam bir farklılık gösteriyordu. Aydın kesimi içinde ön plana çıkanlardan örneğin ünlü bir Jön Türkçü olan Abdullah Cevdet (aynı zamanda kuramcılarındandı) Osmanlıcılık çerçevesi içinde Kürtlerden bahsediyordu.

Osmanlı Devleti çerçevesinde ilk başarıya ulaşan ulusal ayaklanma Mora'da olur ve Yunan Devleti ortaya çıkar, (1826). Doğu Akdeniz'de, Karadeniz'de Rum tüccarlarının oynadıkları rol, Batılıların destekleri Rum isyanını başarıya götürür. Kapitalist devletlerin yeni pazarlar edinme istekleri, Yunan burjuvalarının istemleriyle çakışınca bağımsızlıkta ortaya çıkmış oluyordu.

Daha önce 1798'de Fransızlar Mısır'a asker çıkarmışlar fakat Fransa'yla çelişen devletlerin de yardımları Osmanlıların sonuçta Mısır'da egemenliğinin devamını getirmişti.

Fransızlar Mısır'da başaramadıklarını 1838'de Cezayir'de gerçekleştirdiler.

İngilizler'de aynı tarihlerde Yemen ve Mısır'a el atarlar. Osmanlı egemenliğindeki topraklar yeni işgalcilerin eline geçmeye başlar.

Sırlar, Arnavutlar, Bulgarlar, Romenler birbiri ardına Osmanlıya kafa tutmaya başlarlar. Osmanlıyı ayakta tutan kapitalist devletler arasındaki çelişkiydi artık.

1832'de Mısır valisi M.Ali Paşa'nın oğlu İbrahim Paşa, Avrupalıların araya girmesiyle durdurulur.

Ruslar İstanbul'a asker dahi yollarlar. Bölmeye, ortadan kaldırmaya çalıştıkları Osmanlıların yerine yeni ve daha güçlü bir devletin kurulmasını istemezler. Yine Kırım savaşı sırasında İngilizlerin Osmanlıları desteklemeleri tamamen çıkarları doğrultusundadır.

Geniş bir alana yayılmış olan Araplar arasında da çeşitli devletler ayrılık yönünde çalışmalar yapmaktaydılar. Osmanlılar son yıllarda Arapların müslümanlığına da güvenmediklerinden onlardan asker dahi almıyorlardı.

Askerlik hemen, hemen ömür boyu idi. Halk askere giden çocuklarına ölmüş gözü ile bakardı. Aynı zamanda üretimdeki insan gücünün eksikliği nedeniyle halk askerlikten nefret ederdi. (bkz. Niyazi Berkes, Çağdaşlaşma s.169).

Halk kendisini sömüren, kendisine yabancı bir düzeni yaşatmak isteyen Osmanlı düzeninden "kopmuştu". Bu nedenle düzenin reformlarına yeni bir zulüm kaynağı olarak bakmaktadır. Bu anlamda Osmanlı düzenine hizmetten gidecek uzaklaşır.

BATILIYA BAKIŞ

Batıda burjuva dönüşümleri olurken, kendi hanedanlığına zarar gelmemesi için Osmanlı Hanedanlığı dinsel faktörleri ön plana çıkararak karşı çıkıyorlardı. Başkasıda beklenemezdi. Bu nedenle kendi düzenlerini yaşatabilmek için eski ve bayatlamış silahı olan islamcılığı nereye kadar kullanabilirdi ki. Feodalizm karşısında ilerici bir konumda olan burjuva sınıfı Osmanlı ülkesinde geliştikçe, hanedanlık kendi kurumlarını karşısına çıkartıyordu.

Bilimsel-teknik gelişmeler karşısında Osmanlı devlet yapısı hızla çöküntüye gidince ekonomik özü boşaltılarak batı taklitçiliği etkisini göstermeye başlıyordu.

Hristiyan toplumlar avantajlı konumlarından dolayı zaten Batılılardan farklı düşünmüyorlardı. Bunlar, kısa zamanda dahada palazlanarak farklılıklarını korudular. Ayrıca şimdi sahipsizde değildiler. Batılılar kendilerini himaye ediyorlardı.

XIX. yüzyılda gelinceye kadar çeşitli padişahların soyut taklitçilikleri bir sonuç vermiyordu. Üstelik yöntemdeki hata, yeni hataların ortaya çıkmasına neden oluyordu. Ama mutlaka bazı değişimlerin

olması gerekiyordu. Yoksa bu yapı hiç gitmeyecekti.

Teokratik Osmanlı Devleti yapısıyla, Batının yeni biçimlenişi bir zıtlık içindeydi. Fakat Batıya kafa tutmak, iç çatışmalardan kazançlı çıkmak için yenileşmede şarttı. Ama devlet yapısına zarar gelmeyecek şekilde. Bu da ancak kısmi bir şekilde yapıyordu. Böyle olunca da halk kendi dışındaki bu gelişmelere tepki duyuyor, yoksulluğun, zorbalığın tüm kötü işlerin Batıcılıktan kaynaklandığı düşüncesiyle tavrı sertleşiyordu.

İş bununla da bitmiyordu. Avrupa burjuvazisi Osmanlı pazarını ele geçirmek için, imparatorlukta yapılan 'Batıcı girişimleri' destekliyor veya bu tür reformları kendi alanın genişlemesi veya engellerinin ortadan kaldırılması için reformların yapılması için baskı da yapıyorlardı.

II. Mahmut'la birlikte adım adım gelişen bu Batı taklitçiliğiyle imparatorluk kurtarılmak isteniliyordu. Yeniçerilik II. Mahmut zamanında kaldırılıyordu. Yeniçeriler son yıllarda ticari işlerde girişlerdi. II. Mahmut bu devşirme ordunun büyük bir kısmını İstanbul'dan sürmüş bir kısmını da öldürtmüştü.

II. Mahmut'un 'Batılılığı' benimsemesi, Batılıların Osmanlıları hor görmemesi ve yanısıra hristiyan toplulukları bu tür yeniliklere kavuşturup onların ayrılıklarının önüne geçmek istiyordu.

Batılılar ise erişilmesi güç bir noktada olduklarının imajını her alanda yansıtmaya çalışıyorlardı.

II. Mahmut'un "Hristiyanlar Müslümanlar ve Museviler eşit statüde Osmanlılardır" değerlendirmesi tam da bu döneme denk düşüyordu.

'Merkezi otoritenin dışında ayanların nüfuzunun kırılması, yeniçeri ocağının kaldırılması, kuşkusuz ki halk da belli ölçülerde bir rahatlamayı getirmişti. Fakat bu sefer halk doğrudan merkezi otorite ile karşı karşıya geliyordu'. (bak. Enver Ziya Karal, *Nizam-ı Cedit ve Tanzimat* s.143).

Osmanlılar için en büyük tehlikelerden biri de İngiltereydi. Gelişen olaylara göre aralarındaki ilişkiler ya bozuluyor ya da normalleşiyordu.

İngiltere Uzak-Doğu'daki çıkarlarından dolayı çıkarlarına denk düştüğü oranda Ruslara karşı Osmanlıların çoğunlukla statükosundan yanaydı. Bunu yaparken ödünler kopartmayı unutmuyorlardı. Os-

manlılar zor anlarında bir başka rakibine sığınmaktan çekinmez. Osmanlı Hariciye Nazırı Mustafa Reşit Paşa İngilizlere ve Fransızlara ödümler vermeye hazırdır. Onlara bu doğrultuda çağrılarda bulunur. (Bkz. R. Kaynar ; *M. Reşit Paşa ve Tanzimat* C.I.s.142)

İngiltere, Osmanlı Devletinde yabancıların ticaret yapmayacağı engelini ortadan kaldırmak istiyordu. O dönemde ülke içi ticaret Osmanlı uyruklularınca yapıyordu. Ayrıca "Yed-i Vahit" denilen bazı malların alım-satım işlerinin yerli tüccarlara bir tekel olarak veren engeli de aşmak istiyordular. Bir başka engel de günlük resimleri idi. Bu koşullarda 16 Ağustos 1838'de İngiltere'ye bir ticaret antlaşması imzalanır. İngiltere'nin istekleri kabul edilir. Ardından da bir çok Avrupa Devleti bu doğrultuda antlaşmalar imzalarlar. (Bak. İsmail Cem, *Türkiye'de Geri Kalmışlığın Tarihi* s.175-177)

İşte bu tarihten sonra Tanzimat Fermanı ilan edilmişti. Namık Kemal tanzimat için "herkesin hayatına, malına, ırzında kefil olmak için yapılmış zanonulur fakat hakikati halde devletin hayatını temin maksadı ile ilan olunmuş idi". (R. Kaynar, *M.Reşit Paşa ve Tanzimat* C.I. s.195) diye yazıyordu *İbret* gazetesinde.

Lale devri, Nizam-ı Cedit ve II. Mahmut döneminde gelişen 1839'da da Gülhane Hattı Hümayunu ile doruk noktasına varıyordu Batılılaşma.

Halil İnalçık ise Tanzimat ve *Bulgar Meselesi* adlı yapıtında "temel müesseseleri bozulmuş olan Osmanlı İmparatorluğunu, yepyeni bir medeniyetle yükselen ve taaruza geçen bir Avrupa'nın ezici üstünlüğü karşısında yeniden teşkilatlanma teşebbüsün kati safhası" (s.2) olarak adlandırmaktadır.

Tanzimatın ilan edilmesinde dış siyasal koşulların önemli etkisi olduğu açıktır. Halkın gereksinimlerinin karşılanması için yapıldığını söylemek doğru değildir.

Tanzimat sayesinde Batılı kapitalistlerin Osmanlı Devletini daha rahat sömürmelerini kolaylaştırmış ve bu nedenle de kapitalistlerden destek görmüştür. Gayri müslimler bu fermanla can ve mal güvenliği ortamını elde etmişlerdir. Bir yerde müslüman, gayri müslüman eşitliği sağlanmıştır. Fakat esasta ekonomik

olarak gayri müslümanlar güçlü olduğundan eşitliği bu yönüyle değerlendirmemek gerekir.

Tanzimat fermanı ile Osmanlı Devletinin iç işlerine karışma imkanı doğuyor, müslüman olmayan kesimlerin durumları daha güçlü kınıyor-du.

Batılı kapitalistler, kendi çıkarlarını yerleştirmek, yerleştirebildiklerinin devamını sağlamak için Osmanlı vatandaşı olan müslüman olmayan kesimlerin istemlerini benimsiyorlardı.

Tanzimat fermanından Osmanlı yöneticilerinin amaçladığı ise müslüman olmayan kesimlerin devlete daha fazla sahip çıkmalarını sağlamaktır.

Tanzimat döneminde, Batılı kapitalistler Osmanlı Devletinin iç ve dış politikasını belirlemişler, beğenmedikleri yöneticileri değiştirmişler kendilerine hizmet edenleri ise işbaşına getirmeye çalışmışlardır.

Fakat şu bir gerçektir ki Osmanlı yöneticilerinin tanzimatçılığı, müslüman halkın, devlet yöneticileri ve müslüman olmayan kesimlerle araları yaşam koşulları açısından giderek derinleşiyordu.

Tanzimatla birlikte Osmanlı ülkesinde ki zaten sınırlı olan bir takım üretim alanları, Batı taklitçiliği ve tüketime yönelik yaşantı biçimi, Avrupa kapitalizmi karşısında yerli üretimi önemli ölçüde geriletmişti. Müslüman kesim imparatorluk içerisinde en fazla cefa çekenlerdi. Müslüman olmayanlar ise Batının güvencesi altındaydılar.

Tanzimatçılık, sefalet ve işkencenin dahada artmasıyla eş anlamlıydı müslüman olanlar için.

II. Mahmut döneminde merkezi otorite güçlendirildiğinden derebeylik ve ağalığa karşı girişimlerde olmuştur. Ama kaldırılmak istenen ağalığın yerine konulmak istenilen burjuva düzeni midir ? Kuşkusuz ki bu da değildir. Ağalık, halkla devlet arasında bir yerde tampon görevi gördüğünden, ağalığın kaldırılması merkezi otoritenin doğrudan halkla karşı karşıya gelmesi demek oluyordu.

Batılılık, halkın nazarında kendi sıkıntı, yoksulluk ve çilekeşliğiyle eş anlama geldiğinden, böylesi bir gelişime olumlu bir yaklaşım içerisinde bulunmuyordu.

Halkın, tanzimatçılığa bakışı kendi içine daha da fazla kapanma biçiminde somutlaşmıştı.

Tanzimatla birlikte Hristiyan ve musevilerin daha da güçlenmesi ve yüceltilmesi, müslüman topluluklarının dahada fazla islamcılığa sarılmasında neden olmuştu. Lale devri bunun somut göstergesiydi. Dine sarılma dahada hızlanmıştı.

Tanzimat ideolojisi, Batı kapitalizminin ve yerli işbirlikçilerinin ideolojisiyken, islamcı düşünce bir tepkiciliğin, küçük üreticilerin, el zanaatçıların v.s. ideolojisi haline dönüşüyordu.

Halk, kendisine karşıt olan bir yönetime tepkiyi islamcılıkta görüyordu. Dinselliğin yaygınlaşmasının nedenini burada görmek gerekir.

İslamcılık Türk Kurtuluş savaşı sırasında da görüldüğü gibi milliyetçilikle de özdeşmiştir.

1876 Anayasası, "Osmanlı Hristiyanları'na ve Batılı devletlere ödümler vererek Osmanlı Devletinin yaşamını sürdürmek istemidir. Bu nedenle bu anayasa, hukuk açısından değişik nitelikte olmakla birlikte öz bakımından Tanzimat fermanlarının bir yenisidir. 1876 Anayasa'sının temel ilkesi, Osmanlı Hristiyanlarının devlet yapısı ve yönetimindeki yerlerini ayrıca bir de anayasal güvence altına almak ve genişletmektir." (Çetin Yetkin, *Türk Halk Hareketleri ve Devrimleri* s.327-328)

1876 Anayasasının "1) Osmanlı İmparatorluğunu oluşturan ve Türk olmayan çeşitli gurupların devlete bağlanmalarını sağlamak, başka bir deyişle de imparatorluğun dağılmasını önlemek ve büyük devletlerin devletin iç işlerine karışmalarını engellemek 2) burjuvalaşmış Osmanlı hristiyanları için burjuva hak ve özgürlüklerini güvenceli kılmak 3) böylece anayasal hak ve özgürlüklerinden, Türkler bakımından bunlar yukarıdan aşağıya ihsan niteliğini taşısa da, burjuvalaşmış Türklerin de bu hak ve özgürlüklerinden yararlanabileceklerini ummak." (Çetin Yetkin Age. s.342)

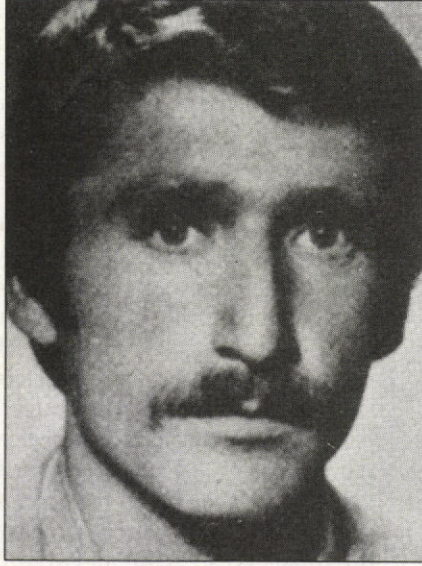
Bu ilk anayasa Batının imparatorluğa bir yerde zorla kabulettirdiği bir dayatma olduğundan Padişah Osmanlı Rus savaşını bahane ederek ortadan kaldırır. Artık Osmanlı aydını için bütün kötülükler burada aranır. Anayasa tekrar gelirse herşeyin düzeleceğine inanılır. Osmanlı aydını belirleyen artık budur.

(Devam edecek)

M. KALMAN

Mücadelemizde Yaşıyorlar

Hüseyin Şen

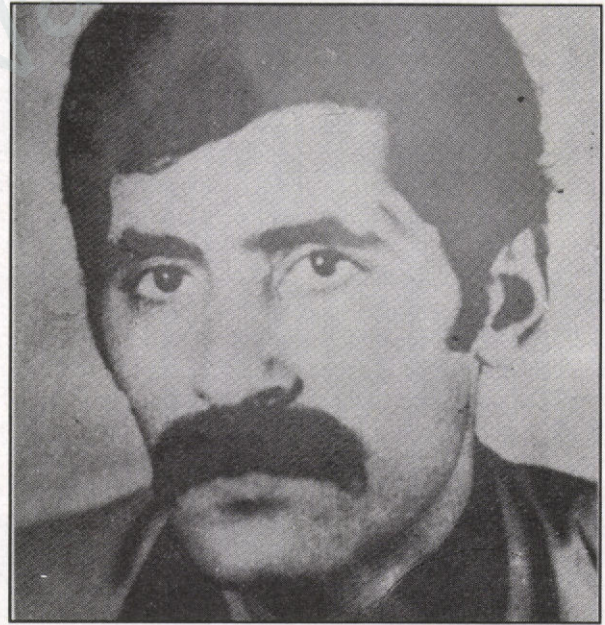

1979'un Mart ayında "Muş Devlet Üretim Çiftliği"ndeki silahları kamulaştırma eyleminde sömürgeci güçlerle giriştiği çatışmada yaralı olarak düşmana esir düşen, Hareketimizin önder kadrosu ve Kawa Dergisi Yazı İşleri Müdürü olan Hüseyin Şen Yoldaş, götürüldüğü İstanbul'da yapılan işkenceler sonucu 23 Mart 1979'da katledilmişti.

Hüseyin Şen Yoldaş, Erzincan, Elazığ ve Dersim vilayetlerinde Hareketimizin birçok önemli görevlerini üstlenmişti.

Ali Rıza Koşar

Ali Rıza Koşar Yoldaşımız, Elazığ'da bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinin en ön saflarında sömürgeci faşist Türk Devleti ve bölge gericilerinin boy hedefi iken 20 Şubat 1978'de provakatörlerce kallesçe katledildi.

Sahibi : S. Haidari, Grossenberger Str. 48
4971 HÜLLHORS - DEUTSCHLAND

Yazışma Adresi : Postlager karte NR-039774 D, 5000 KÖLN-1

Banka Hesabı : Stadt sparkasse. KÖLN, Konto Nr. 94223179 BLZ 37050198

F. Almanya : 3 DM, Fransa: 10 FF, Belçika: 70 BF, Hollanda 3,5 G,
Danimarka: 12 KRn, İsveç: 10 KRn, Avusturya: 25 Ş, İsviçre: 2,5 SFR